

تربیات خاصی پیدا نکرده که ما آن را بک
تشکلات قاطعی بدانیم و این مبلغ را
اختصاص بصدقه مردم بدهیم در ایالات و
ولایات هنوز دواثری نیست که ما این مبلغ
را بصدقه اختصاص بدهیم.

رئیس - قایل توجه نشد.
پیش نهاد آقای سلطانی قرائت می-
شود.
(شرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم که تبصره بطریق
ذیل اصلاح شود.

تبصره - وزارت مالیه مکلف است
عوائد حاصله از محل پوست بره را بالنصفه
معارف ولایات خاصه آذربایجان و خوزستان
یا وجود اینکه تاکنون چند مرتبه آقای وزیر
معارف اظهار کرده اند که نسبت بمعارف
آذربایجان و هم چنین خوزستان یک چیزی
اضافه می شود تاکنون اضافه نشده است

رئیس - آقای سلطانی .
(اجازه)

سلطانی - اگر این پیشنهاد در ضمن سایر
پیشنهادات رد شده است عرضی ندارم و الاری
گرفته شود.
رئیس - اگر رد شده بود قرائت نمی شد.

سلطانی - پس رأی گرفته شود
رئیس - رأی میگیریم آقایانی که
پیشنهاد آقای سلطانی را قایل توجه می-
دانند قیام فرمایند.

(عده برخاستند)
رئیس - قایل توجه نشد.
پیشنهاد آقای دست قیام
(شرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم عوائد دولت آن
اختصاص داده شود بمعارف فارس .
(پیش نهاد دیگر آقای دست قیام بطور
قرائت شد)

علاوه شده پیش نهاد بنده بعد از
کلامه معارف صعبه .
رئیس - اختصاص داده شود بصدقه و
معارف فارس؟

دست غیب - بله .
رئیس - بفرمایند .
دست غیب بنده می دانم آقایان رأی
نخواهند داد ولی برای این که وظیفه که
متوجه بنده است ادا کرده باشم لازمست
عرض کنم همانطور که آقای آقا سید مقرب
اظهار کردند کسی منکر مرگت نیست و
همه آقایان و کیل ولایات هستند چنانچه
وکلای معالی هم وکیل همه ایران هستند
ولی یک نقطه نظر انصافی درین هست و آن
این است که بیشترین عوائد از فارس حاصل
می شود .

عرض نمی کنم که همدان یا صفهان یا
بختیاری یا جای دیگر ندارد بلکه میگویم
بیشترین پول را فارس میدهد و بیشتر عوائد
حاصله محل فارس است با این حال آقایان
خوبست نظری به معارف فارس بکنند
تا ملاحظه بفرمایند چیست؟

آقای وزیر قوائد عامه فرمودند از
طرف دولت یک توجهی بمعارف و صدقه
شده بنده عرض می کنم علاوه بر این چیزی
که از طرف دولت یک توجهی به معارف
و صدقه آنجا بکنند .
بنده که بودجه را بنده هم ولی گمان

می کنم بیشتر از دوهزار تومان به فارس
نمی رسد در دوره چهارم هیچده نوزده هزار
تومان خود فارس عوائد داشت ولی در عرض
چقدر دولت صرف معارف و صدقه فارس و
بناد میبرد؟

ببندرتنگه یا بندر عباس چه مبلغ
میداد چه عرض کنم . بنده از محل شخص
خودم که از آنجا انتخاب شده ام دفاع میکنم
دولت بندر عباس هیچ نمی دهد و همچنین
صدقه آنجا هیچ عطف توجهی می کند و
بنده متصفانه عرض میکنم چون بیشتر این
عایدی را فارس میدهد

لذا باید صرف معارف و صدقه خود
آنجا کرده البته باید خرج معارف آذربایجان
و خوزستان و گیلان هم کرد ولی چون بیشتر
عوائد حاصله از فارس است خوبست بیشتر
بمعارف و صدقه آنجا اختصاص داده شود .

شاید آقایان باین پیش نهاد بنده رأی ندهند
ولی بنده وظیفه خود را این میدانم که
مراتب را در این جا عرض کنم .

مغیر - برای اینکه فرمایشات آقا
سابقه نشود بنده عرض میکنم این مطلب که
چون عایدی فلان نقطه زیاد تر است باید
صرف آن محل شود .

بنده - خیر این طور نیست . اجازه بدهید
تاثبات کنم .
علم آبادان مقدم است علم جزو معارف
است .

بنده نمی خواهم در این موضوع خیلی
زیاد صحبت کنم فقط نظر آقایان را بقریبات
چند ساله جلب کنم .
ملاحظه بفرمایند باندازه که امروزه
در مملکت بحفظ الصحه اهمیت داده می شود
بسیار سال قبل اهمیت داده نمی شد . دلایل
چیز است؟

عایدات پوست بره فارس شاید پیش
از خراسان نیست از این جهت این فرمایش
آقا را نمیتوان سابقه قرارداد .
رئیس - رأی میگیریم پیش نهاد آقای
دست غیب . آقایانی که قایل توجه میدانند
قیام فرمایند .
(چند نفر قیام کردند)

رئیس - قایل توجه نشد . پیش نهاد
آقای تدین
(باین مضمون خوانده شد)
پیشنهاد میکنم که تبصره ماده دو -
بطریق ذیل مقرر شود :

تبصره - وزارت مالیه مکلف است
عوائد حاصله از دستور پوست بره را بر بودجه
وزارت معارف و صدقه علاوه نماید که به
معارف معارف ابتدائی و صدقه ایالات و
ولایات و بلوکات برسد .

رئیس - این پیش نهاد رد شده
است .
تدین - تسور می کنم این پیش نهاد
بنده یک اضافاتی دارد .
رئیس - ولی مفادش همان است .
پیشنهاد آقای طهرانی را می خوانند تا

معلوم شود .
طهرانی - بنده پیش نهاد را پس
گرفتم .
رئیس - رأی گرفته و رد شد .
پیشنهاد آقای طهرانی شرح سابق
خوانده شد)

تدین - اولاً پیشنهاد آقای طهرانی
بطوری که قرائت شد کلامه بالنسبه ادا شد
و نظری بنده بالنسبه نیست و عقیده دارم که
صدقه آنجا هیچ عطف توجهی می کند و
بنده متصفانه عرض میکنم چون بیشتر این
عایدی را فارس میدهد

ثانیاً بنده پیش نهاد کرده ام (عوائد
حاصله از دستور پوست بره را) (و حال آنکه
پیشنهاد ایشان در عرض کلامه صدور کلامه
حاصل دارد .

ثالثاً در پیش نهاد ایشان ولایات دارد و
بنده در این جا ایالات و بلوکات را هم اضافه
کرده ام بنده عقیده دارم که پیش نهاد باید
جامع الاطراف باشد و از این جهت اینطور
پیشنهاد کرده ام . اساساً باید ملاحظه کرد
و دید که صدقه مقدم است بر معارف یا
معارف مقدم است بر صدقه؟

یک نفر از نمایندگان صدقه مقدم است
علم آبادان .
تدین - خیر این طور نیست . اجازه بدهید
تاثبات کنم .
علم آبادان مقدم است علم جزو معارف
است .

بنده نمی خواهم در این موضوع خیلی
زیاد صحبت کنم فقط نظر آقایان را بقریبات
چند ساله جلب کنم .
ملاحظه بفرمایند باندازه که امروزه
در مملکت بحفظ الصحه اهمیت داده می شود
بسیار سال قبل اهمیت داده نمی شد . دلایل
چیز است؟

عایدات پوست بره فارس شاید پیش
از خراسان نیست از این جهت این فرمایش
آقا را نمیتوان سابقه قرارداد .
رئیس - رأی میگیریم پیش نهاد آقای
دست غیب . آقایانی که قایل توجه میدانند
قیام فرمایند .
(چند نفر قیام کردند)

رئیس - قایل توجه نشد . پیش نهاد
آقای تدین
(باین مضمون خوانده شد)
پیشنهاد میکنم که تبصره ماده دو -
بطریق ذیل مقرر شود :

تبصره - وزارت مالیه مکلف است
عوائد حاصله از دستور پوست بره را بر بودجه
وزارت معارف و صدقه علاوه نماید که به
معارف معارف ابتدائی و صدقه ایالات و
ولایات و بلوکات برسد .

رئیس - این پیش نهاد رد شده
است .
تدین - تسور می کنم این پیش نهاد
بنده یک اضافاتی دارد .
رئیس - ولی مفادش همان است .
پیشنهاد آقای طهرانی را می خوانند تا

از این جهت پیشنهاد کرده ام عوائد حاصله
از دستور پوست بره که مطابق ماده دوم در
شرح خوانند گرفت صرف معارف ابتدائی
و صدقه ولایات و ایالات و بلوکات بشود
و تشخیص و تعیین این مسئله هم مربوط
بناظر توهم مجریه است که بنده این مسئله در قسمت
معارف وزارت معارف و در قسمت صدقه اداره
صدقه کل مملکت خواهد بود .

رئیس - رأی می گیریم . بقابل توجه
بودن این پیشنهاد آقایانی که قابل توجه
می دانند قیام فرمایند .
(جمع کنیزی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .
پیشنهادی از
طرف جمعی از آقایان رسیده قرائت
می شود .
(جمع کنیزی قیام نمودند)

نظر شدت گرما و نظر به نزدیکی
ایام محرم امضاء کنندگان پیش نهاد می کنیم
از بیستم ذی حجه تا آخر محرم مجلس
تعطیل شود .
داور - حسن الحسینی . حاج شیخ عبد
الرحمن . ناصر ندائاتی . رضاحکمت .
حسن الحسینی کاشانی . دیوانیگی . شوشتری
طباطبائی دیبا . عظیمی . تجدد . رهنما .
اسمعیل اصنانلو . دکتر امیر سلیمان زردی .
اتحاد . رضاهمدی . تقی بهار . خطیبی
دکتر حسین خان بهرامی . مدرس .

تدین - چون اجازه مرخصی خواسته ام
مخالف نیست شیریانی . اسفندیاری . روحی .
و چند مضای دیگر .
رئیس - آقای داور .
(اجازه)

داور - بنده تصور نمی کنم یک توضیحات
زیادتری لازم داشته باشد فقط تمنائی که
از آقایان دارم این است که عرض این
مباحثاً بین الاثین خوب است قدری توجه
کنند در اصل مطلب و اینکه هوا فوق -
العاده گرم است . آقایان احساس می کنند
که طرز کار کردن بواسطه گرمی و اچطور
است و بطور کامل ممکن نیست بیشترت
کند .

از طرف دیگر در ایام محرم چند
روزی تعطیل طبیعی خواهد بود و بملاوه
مطابق قانون اساسی هم احق تعطیل داریم
و بنده تصور می کنم اگر این مدت کمی
که در این جا پیش بینی شده تعطیل بشود
خیلی خوب است دیگر بستم بنظر آقایان
است .

رئیس - آقای حشمتی مخالفه؟
حشمتی - بله .
رئیس - بفرمایند
حشمتی اگر بنا شود ما گرما را می آخذ
تعطیل مجلس قرار دهیم باید در تمام
در جزو اصل بودجه منظور شده است که
بقیمه بنده باید تکلیفش معلوم شود . عقیده
بنده این است که مجلس باید در بیشترت
معارف و صدقه توأم کمک و مساعدت کند

در پیش است .
بودجه های مملکتی در کمیسیون
است قانون انتخابات که ۳ ماه دیگر باید
شروع شود هیچکدام هنوز بمجلس نیامده
و تکلیفش معین نشده آن وقت چطور می-
توان مجلس را تعطیل کرد .
ملاوه یک پیش آمد های دیگری
که نظیرش را امروز صبح آقای تقی زاده .
مصداق السلطنه فرمودند ممکن است اتفاق
بیفتد از این گذشته ما از ملک و مملکت
پول می گیریم برای این که بپاییم کار
کنیم نه اینکه برویم آب خنک بخوریم .
پس حالا که میخواهیم تعطیل کنیم خوب
است این مدت را حقوق نگیری و الا بنده
کاملاً مغالتمو بهمین جهاتی که عرض کردم
از جهت سیاست مملکت هم هیچ صلاح
نیست دائم مجلس را تعطیل شود و پیش از
این هم لازم نیست دائم چیزی عرض
کنم .

(جمع کنیزی قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد .
پیشنهادی از
طرف جمعی از آقایان رسیده قرائت
می شود .
(جمع کنیزی قیام نمودند)

نظر شدت گرما و نظر به نزدیکی
ایام محرم امضاء کنندگان پیش نهاد می کنیم
از بیستم ذی حجه تا آخر محرم مجلس
تعطیل شود .
داور - حسن الحسینی . حاج شیخ عبد
الرحمن . ناصر ندائاتی . رضاحکمت .
حسن الحسینی کاشانی . دیوانیگی . شوشتری
طباطبائی دیبا . عظیمی . تجدد . رهنما .
اسمعیل اصنانلو . دکتر امیر سلیمان زردی .
اتحاد . رضاهمدی . تقی بهار . خطیبی
دکتر حسین خان بهرامی . مدرس .

تدین - چون اجازه مرخصی خواسته ام
مخالف نیست شیریانی . اسفندیاری . روحی .
و چند مضای دیگر .
رئیس - آقای داور .
(اجازه)

داور - بنده تصور نمی کنم یک توضیحات
زیادتری لازم داشته باشد فقط تمنائی که
از آقایان دارم این است که عرض این
مباحثاً بین الاثین خوب است قدری توجه
کنند در اصل مطلب و اینکه هوا فوق -
العاده گرم است . آقایان احساس می کنند
که طرز کار کردن بواسطه گرمی و اچطور
است و بطور کامل ممکن نیست بیشترت
کند .

از طرف دیگر در ایام محرم چند
روزی تعطیل طبیعی خواهد بود و بملاوه
مطابق قانون اساسی هم احق تعطیل داریم
و بنده تصور می کنم اگر این مدت کمی
که در این جا پیش بینی شده تعطیل بشود
خیلی خوب است دیگر بستم بنظر آقایان
است .

رئیس - آقای حشمتی مخالفه؟
حشمتی - بله .
رئیس - بفرمایند
حشمتی اگر بنا شود ما گرما را می آخذ
تعطیل مجلس قرار دهیم باید در تمام
در جزو اصل بودجه منظور شده است که
بقیمه بنده باید تکلیفش معلوم شود . عقیده
بنده این است که مجلس باید در بیشترت
معارف و صدقه توأم کمک و مساعدت کند

تدین - چون اجازه مرخصی خواسته ام
مخالف نیست شیریانی . اسفندیاری . روحی .
و چند مضای دیگر .
رئیس - آقای داور .
(اجازه)

داور - بنده تصور نمی کنم یک توضیحات
زیادتری لازم داشته باشد فقط تمنائی که
از آقایان دارم این است که عرض این
مباحثاً بین الاثین خوب است قدری توجه
کنند در اصل مطلب و اینکه هوا فوق -
العاده گرم است . آقایان احساس می کنند
که طرز کار کردن بواسطه گرمی و اچطور
است و بطور کامل ممکن نیست بیشترت
کند .

از طرف دیگر در ایام محرم چند
روزی تعطیل طبیعی خواهد بود و بملاوه
مطابق قانون اساسی هم احق تعطیل داریم
و بنده تصور می کنم اگر این مدت کمی
که در این جا پیش بینی شده تعطیل بشود
خیلی خوب است دیگر بستم بنظر آقایان
است .

رئیس - آقای حشمتی مخالفه؟
حشمتی - بله .
رئیس - بفرمایند
حشمتی اگر بنا شود ما گرما را می آخذ
تعطیل مجلس قرار دهیم باید در تمام
در جزو اصل بودجه منظور شده است که
بقیمه بنده باید تکلیفش معلوم شود . عقیده
بنده این است که مجلس باید در بیشترت
معارف و صدقه توأم کمک و مساعدت کند

نهاد کردم صکه از عزه گرم تا با نذر هم
مجلس تعطیل شود و اگر بنا شود ما رأی
بدهیم که مدتی مجلس تعطیل شود هزار کار
لازم ممکن است پیش بیاورم و امورات مهمی
خواهد آمد .
رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای
کازرونی . آقایانی که تصویب میکنند قیام
فرمایند .
(چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای آقا
سید مقرب
(باین عبارت خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم که رأی در این
لایحه بروز یکشنبه بتأخیر افتد
رئیس - آقای آقا سید مقرب
(اجازه)

آقا سید مقرب - بنده خواستم با آقایانی
که این پیشنهاد را کرده اند در خارج یک
عریضی عرض کردم از این جهت ضروری ندادند
که رأی در این پیشنهاد موکول بروز یک
شنبه شود تا آن وقت هم که از بین نمرود
و آنروز هم اکثریت باز هست و رأی خواهند
داد از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم
کردم .
رئیس - آقای تدین
(اجازه)

تدین - بکنفر از امضاء کنندگان بنده
هستم که دانسته و فهیجه امضاء کرده ام و
هیچ سیاستی هم در اینجا منظور نیست و اگر
سیاستی هم باشد تصور نمی کنم که آقای
حشمتی بدانند و سایرین ندانند هیچ سیاسی
در بین نیست و چیزی مخفی هم نیست . آقا -
قانون اساسی این حق را بمجلس داده
(نهایت بنده نمی دانم باجه لفظی تغییر کنم)
منتهی تا حالا ما خوردن نمی خواستیم این
اصل را اجرا کنیم و چون از مردم مینتر سیدیم
نمی خواستیم اصل هشتم قانون اساسی را
که این حق را بماداده تا اکنون اجرا
کنیم دعا گوژی نباید کرد .
این یک حقی است که قانون اساسی
بماداده نهایت بایستی در نظامنامه پیش بینی
شود ما مدیدیم اگر این ماده را بطور نظام
نامه پیش نهاد کنیم اسباب زحمت می شود
لذا کفتم که امساله این مسئله را بعنوان
ماده نظامنامه پیشنهاد نکنیم و البته وقتی
که نظامنامه بمجلس آمد در ضمن اصلاحات
این مسئله هم پیش بینی و اصلاح خواهد
شده .

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

که دو ماه و نیم تعطیل شود برای اینکه این
قطع باب خواهد بود اما اینکه آقای آقا
سید مقرب فرمودند باینجه برای روز یک
شنبه گمان نمیکنم یک موضوعات خطرناکی
در بین باشد که ایشان حرفهایشان را در بیرون
بزنند اگر مطلبی دانسته ممکن است همین
جا اظهار کنند حقیقت امر خیلی ساده
است .
مسئله گرمای تابستان است قانون
اساسی هم بمجلس این حق واداره اگر
قانون اساسی معتبر است همه مواردش
معتبر است نه اینکه یک اصلش معتبر
است و نودونه اصل دیگرش معتبر نیست .
بملاوه ممکن است مجلس فرق العاده
هم در این ضمن تشکیل شود در خود قانون
اساسی هم این مسئله پیش بینی شده است که
در موارد لازم و مهمه میتوان جلسه فوق -
العاده تشکیل داد .
بنابر این گمان نمی کنم این تعطیل به
هیچ جای دنیا بکند و رابطه وارد آورد و تزلزل
هم در ارکان و تمامیت استقلال ایران فراهم
نخواهد شد و بنده بالصراحه عرض میکنم که
کلیتاً تصود نقط شدت گرما است و هیچ
چیز دیگری در بین نیست .
رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای
آقا سید مقرب آقایانی که تصویب میکنند
قیام فرمایند .
(چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای
سید مقرب
(باین عبارت خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم که رأی در این
لایحه بروز یکشنبه بتأخیر افتد
رئیس - آقای آقا سید مقرب
(اجازه)

آقا سید مقرب - بنده خواستم با آقایانی
که این پیشنهاد را کرده اند در خارج یک
عریضی عرض کردم از این جهت ضروری ندادند
که رأی در این پیشنهاد موکول بروز یک
شنبه شود تا آن وقت هم که از بین نمرود
و آنروز هم اکثریت باز هست و رأی خواهند
داد از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم
کردم .
رئیس - آقای تدین
(اجازه)

تدین - بکنفر از امضاء کنندگان بنده
هستم که دانسته و فهیجه امضاء کرده ام و
هیچ سیاستی هم در اینجا منظور نیست و اگر
سیاستی هم باشد تصور نمی کنم که آقای
حشمتی بدانند و سایرین ندانند هیچ سیاسی
در بین نیست و چیزی مخفی هم نیست . آقا -
قانون اساسی این حق را بمجلس داده
(نهایت بنده نمی دانم باجه لفظی تغییر کنم)
منتهی تا حالا ما خوردن نمی خواستیم این
اصل را اجرا کنیم و چون از مردم مینتر سیدیم
نمی خواستیم اصل هشتم قانون اساسی را
که این حق را بماداده تا اکنون اجرا
کنیم دعا گوژی نباید کرد .
این یک حقی است که قانون اساسی
بماداده نهایت بایستی در نظامنامه پیش بینی
شود ما مدیدیم اگر این ماده را بطور نظام
نامه پیش نهاد کنیم اسباب زحمت می شود
لذا کفتم که امساله این مسئله را بعنوان
ماده نظامنامه پیشنهاد نکنیم و البته وقتی
که نظامنامه بمجلس آمد در ضمن اصلاحات
این مسئله هم پیش بینی و اصلاح خواهد
شده .

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

بهر حال مسئله گرمای تابستان است
ملاحظه بفرمایند راست است که ایام
هاشوراهم دخیل است ولی این یک حق
مشروع ما است که قانون اساسی بماداده
حالا ما از دو ماه و نیم و سه ماه هم صرف نظر
کرده و به چهار روز تعطیل قناعت کردیم
و این یک قطع بایی خواهد بود خود شاه
زاده آقا سید مقرب هم اگر در دوره ششم
و کیل باشند قطعاً پیش نهاد خواهند کرد

که در پیش است از تصویب بگذرد و این هفته بیکروز هیچ هیئتی ندارد و اگر بنا باشد بیش از این جلسه باشد بنده مخالفم زیرا هوا گرم است و نمی شود کار کرد.

رئیس - رأی میگیریم آقایانی که پیش نهاد آقای دست غیب را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشده پیش نهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا.

(باین مضمون خوانده شد)

شده پیش نهاد میکنم از اول محرم تا بیستم محرم مجلس و کمیسیونها تعطیل باشد.

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده عرض میکنم اینکه اصولاً آقایان نظر تعطیل مجلس دارند آیا کمیسیونها هم باید تعطیل باشند یا خیر اگر مقصود اینست که کمیسیونها و اثر باشد که اکثر آقایان باید هفته چهار پنج روز بکمیسیونها بیایند و گرمای صبح و عصر چندان فرقی ندارد سه شنبه و پنجشنبه هم تفاوتی ندارد ولی اگر مقصود این است که کمیسیونها هم نباشند باید توضیح داده شود تا مطلب معلوم باشد.

بعلاوه هیچ کسی نگفت که مسئله سیاسی در بین است.

البته این یک حق مشروعی است که آقایان میخواهند حالا از آن استفاده کنند منتهی دیگران از آقایان التماس میکنند که چون قوانین همی از قبیل قانون میزبانی و انتخابات و غیره همینطور موقوف مانده اند این چهار روز تعطیل را بیست روز تعطیل بدهند که آن بیست روز صرف تصویب قوانین شود. البته معلوم است هوا گرم است و بنده هم از آقایانی که در این هوای گرم کار می کنند فرودانی میکنم ولی عقیده بنده این است که چهار روز آقایان به بیست روز تقلیل داده و این التماس را بپذیرند و آقایان امضاء کنند که غالباً از رفقای خود ما هستند و نظریاتشان با ما یکی است و هیچ نظر سیاسی هم در کار نیست منتهی این چهار روز تعطیل را بعضی از آقایان تقاضا دارند به بیست روز تقلیل داده شود و اشکالی هم ندارد.

رئیس - رأی می گیریم پیش نهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا - آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشده پیش نهاد آقای (باین ترتیب قرائت شد)

پیش نهاد میکنم اگر آقایان نظر به تعطیل مجلس دارند مدت تعطیل را

را حقوق گرفته نشود.

رئیس - گمان میکنم همچو پیش نهادی باید برود بکمیسیون مبتکرات پیش نهاد آقای کاررونی.

(باین عبارت خوانده شد)

بنده پیش نهاد میکنم از فرمالی شانزدهم محرم مجلس و کمیسیونها تعطیل شود.

رئیس - البته آقایان متوجه اصل سی و چهارم قانون هستند که اگر فرضاً چهل روز یا دو ماه تعطیل شود هر وقت ده نفر از آقایان از بنده تقاضا کنند بنده میتوانم مجلس خصوصی را تشکیل بدهم و مجلس خصوصی هم میتواند مجلس را تشکیل بدهد. آقای کاررونی.

کاررونی - چون حقیقتاً بنده هیچ موضوعی برای این تعطیل نمی بینم در جواب دلالی که آقایان اقامه می کنند که قانون اساسی بنا این حق را داده است باید عرض کنم که قانون اساسی یک تکلیف و حقوقی هم از ما خواسته است آیا ما بآن حقوق عمل می کنیم که حالا این حق را بخواهیم اجرا کنیم؟ اگر ما بنام مواد قانون اساسی عمل کرده ایم بنده این مورد را هم تصدیق میکنم که باید تعطیل شود لیکن ما چون کاملاً عمل نکرده ایم از این جهت بنده به این تعطیل عقیده ندارم به علاوه چیزی با خرد در روی باقی مانده قانون انتخابات باید تکلیفش معین شود تا مسائل انتخاباتش ما بدور جدیدمان در تمام ایالات و ولایات معین شود و این قانون در کمیسیون مانده و باید هر چه زودتر تکلیفش معلوم شود. این است که بنده از آقایان استرحام می کنم که با فشاری نکنند و از این تعطیل صرف نظر کنند و کم و کم بنده خیال می کنم یک چیزی در کار است و مسئله ساده نیست در صورتیکه بدو خیال می کردم که قضیه خیلی ساده است.

ولی حالا خیال میکنم ساده نیست از این جهت بنده با این تعطیل مخالفم و از آقایان استدعا دارم که اسباب زحمت درست نکنند.

رئیس - رأی گرفته می شود پیش نهاد آقای کاررونی.

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(دوسه نفر قیام کردند)

رئیس - تصویب نشده. رأی میگیریم باصل پیش نهاد آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

دستور جلسه آتیه اولاً راپورت کمیسیون بودجه راجع بدو دوازدهم خرداد و تیرماه - ثانیاً پیش نهادی که آقای تدین کرده اند.

پیشنهاد می کنند که دو فقره راپورت کمیسیون بودجه راجع با استخدام بکنند

حداد متضمن برای مدرسه صنعتی دولتی و استخدام دکتر ملچارسکی برای مدرسه دندان سازی جزو دستور جلسه آتیه شود. باید استقراع شود که شش نفر از آقایان پس فردا حضور و الاحضرت شرفیاب شوند. (در این موقع استقراع بعمل آمده آقایان ذیل همین شدند)

آقا ملا فرج الله - آقای آقا شیخ محمد علی الوئی - آقای آقا میرزا محمد خان معظم - آقا شیخ هادی طاهری

رئیس - آقای طاهری جزو هیئت ریس هستند.

(مجدداً استقراع شد و آقایان ذیل معین گردیدند)

آقای سهراب خان آقای دکتر محمد خان مصدق - آقا شیخ عبدالرحمن - رئیس - لایحه راجع بفرمان بی مدت هم جزو دستور جلسه آتیه خواهد بود.

مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

منشی م - شهاب

منشی د - دکتر احتشام طباطبائی

صورت مشروح مجلس یکشنبه چهاردهم تیرماه ۱۳۰۴ مطابق ۱۳ ذیحجه ۱۳۴۴هـ

مجلس سه ساعت قبل از ظهر بر ریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل و صورت مجلس سه شنبه نهم تیرماه را آقای آقا شیخ هادی طاهری قرائت نمودند.

رئیس - صورت مجلس مخالفی دارد یا نه؟

(گفته شد غیر)

رئیس - آقای ناصر ندامانی (اجازه)

ناصر ندامانی - البته آقایان نمایندگان در نظر دارند که دو جلسه قبل یکی دو نفر از نمایندگان محترم راجع بکنفرانس روز آقای رئیس الوزرا این نطق را در (در نظر دارم) که در ضمن بیاناتشان بنگرانی افکار عمومی اشاره کردند و نمایندگان محترم را متوجه کردند باینکه دولت ایران در زانو شده است.

همینطور که نماینده محترم اظهار جریان امر کاملاً اطلاع ندارند تصور میکنم این نگرانی از آن جهت ایجاد شده بود ولی نظر بنده در ذات روزانه ایران و مکتوبی که اخیراً از تبریز بنده رسیده است و نظری که آقای رئیس الوزرا در این موضوع کرده است.

بنظر بنده این مسئله چندان مهم نیست. یعنی ما میتوانیم این مذاکرات را کنار بگذاریم

تلفی کنیم.

اگر آقایان نمایندگان اجازه بدهند همین آن مکتوبی را که رسیده است برای اطلاع عرض کنم.

آقای رئیس الوزرا این نطق را در موقعی ایراد میکنند که هیئت آزاد بخوانان تبریز در طاق نصرت از ایشان پذیرائی میکنند.

یک قسمت از نطقشان مربوط است بکنفرانس ژنو.

در موقعیکه حضرت اشرف باین نطق (که عیناً بعرض میرساند) شروع فرمودند ما ما بهیچوجه اطلاعی از کنفرانس ژنو و سن ژرمن نداشتیم (همینطور هم بوده است در این روز به از این اخبار در روزنامه جات ما منتشر شده است) فرمودند:

گویا در آنجا جنک بین المللی و بیس از خانه جنک متفقین.

کنفرانس در سن ژرمن بریاست میسون کلمانوز رئیس الوزرا تشکیل داده و چندین مملکت را از دخول اسلحه ممنوع داشته از جمله مملکت با شراکت ایران را داخل آن ممالک ممنوعه قرار داده بودند.

در آن تاریخ بهیچ وجه دولت ایران بچنین قراردادی اطلاع نداشت تا اینکه دو سال قبل که بن مقادری مهمات و مینوسون از آلمان و فرانسه خرید و میخواستیم وارد کنیم ناگهان پرده از روی کار برداشته شد و بنای اعتراض را گذاشتند.

ما بهر طور بود آن مهمات و مینوسون را وارد ایران کردیم و بآن قرارداد پیرست سخت کردیم که ایران قدیم شهرزاد سال مستقل است و ملت ایران در هر چه ملحقه متدین محسوبست و هیچ دولتی نمیتواند در مقدرات و مقررات ایران دخالت نماید دولت ایران در خرید و ورود مهمات آزاد و مختار بوده و خواهد بود.

این پیرست قویاً و جفاً تعقیب گردید و مقررات کنفرانس سن ژرمن عملاً و رسماً لغو گردید.

امروز تلگرافی از ژنو بن رسیده (همینطور که این تلگراف میرسد همان روز آقای رئیس الوزرا این نطق را در مجمع آزاد بخوانان قرائت میکنند) امروز تلگرافی از ژنو بن رسیده که سر تیپ حبیب الله خان شبانی نماینده دولت ایران در کنفرانس ژنو با دلایل منطقی ثابت نموده است که مقررات کنفرانس سابق لغو شده و قابل مذاکره نیست.

در موضوع خلیج فارس که پاره نظریات اظهار شده بان اظهارات هم پیرست شده و میشود و کاملاً امید وارم این موضوع هم مرتفع بشود چنانکه گفتم هیچ دولتی حق ندارد در امور ما مکتب مستقل آزاد ایران بنماید.

این خبر را برای آن گفتم - (آقای رئیس الوزرا در ضمن نطقشان جلو گیری کنند و اگر خلاف این است ایشان تبرئه

می کنند از این نگرانی که برای ما ممکن بود پیدا شود).

این خبر را برای آن گفتم که ممکن است چند روز دیگر این مطلب در مطبوعات درج شود لذا تکرار آن بگویم باین قضیه راهم باید کان لم یکن بدانند.

اما نظریه شخص خودم برای تکمیل اطلاع خاطر آقایان نمایندگان عرض میکنم:

البته آقایان قرارداد ۱۹۱۷ را در نظر دارند که هزاران عوامل از برای تثبیت آن قرارداد خائنه بکار رفتند عناصر خائن این مملکت از برای عقد قرارداد حاضر شدند. آخرین قرارداد - ناشرین قرارداد - میلیتین اساس میزبانی استنادی کرده اند و تقریباً صد هفتاد و پنج صد صد بلکه صد و بیست مالیات بسته و خیلی از آن مردم همین علاقه جانی آنها میفرشند برای ادای مالیات.

تقریباً آن سال میزبانی مثل عامل اقبال مصدر تاریخ شده است مگر هم از وزارت مالیه استرحام شده است که تجدید نظری در میزبانی شود و مالی گنوی توجهی برایش و مستند بهات اهالی در وزارت مالیه شده است. بنده هم مگر اینجاسترحام کرده و سؤال کردم باز هم مورد توجه واقع نشده مخصوصاً دهات پشت بسطام و یک دهی است موسوم مارسیج که تمام ملک ابرسیج بایالتش ارزش ندارد.

انتظار هم داشتم که لایحه میزبانی زودتر بگذرد که یک ترفیقه حالی از برای آنها پیدا شود و تا مسافانه لایحه میزبانی معلوم نیست نمیگذرد.

بعلاوه چند ماه قبل ترا که هم در اطراف حدود و حدود شاهرود حمله کردند و یک غارت های زیادی کردند من جمله گوسفند و اغنام و احشام آنها از بین رفته ولی وزارت مالیه مالیاتش را میگیرد.

وزارت مالیه از اینجاست تلگراف کرده که تقشش کنند چه خساراتی باهالی وارد شده که تحقیق بدهد. بعد از تقشش هم هیچ ترتیب اثری داده نشد و هیچ رعایتی درباره آنها منظور نشد بعلاوه امسال محصول آن حدود راهم سرما زده و از بین رفته است و مالیه هم انتباهی آنها را همرموم کرده و ارزاق آنها هم در نهایت حسرت است و معلوم هم نیست که باید اداره کند در صورتیکه اینها مهر است و معلوم نیست از کجا مردم باید ارزاق بکنند بعلاوه اینها در این قسمتها گاو بری هم پیدا شده مخصوصاً در حدود سمنان که عقریب به آن حدود هم سرایت خواهد کرد. خواستم تذکر داده بادم شرح حال آن مردم را که این قدر در مضیقه واقع هستند خوبست وزارت مالیه یک نظری هم بانجا بکنند که مردم در رفاهیت واقع شوند.

جمعی از نمایندگان - دستور.

آقا سید یعقوب - بنده عرضی دارم لازم است.

رئیس - شش هفت نفر هستند اسم

شوند و بی جهت متهم همچو اتهام بی نباشند و از مجلس هم تقاضا میکنم این قضیه را بلا فدی تلفی نکنند.

رئیس - آقای داملمانی اجازه

داملمانی - احتیاج و اضطرار ارجاب می کند که بنده سه چهار دقیقه وقت مجلس را تلف کنم.

در چند سال قبل یک نفر همیز میرزا نصر الله خان نام از طرف وزارت مالیه مأمور میزبانی شاهرود شده و یک قسمتهای از آنها را برخلاف اصل هیجدهم قانون اساس میزبانی استنادی کرده اند و تقریباً صد هفتاد و پنج صد صد بلکه صد و بیست مالیات بسته و خیلی از آن مردم همین علاقه جانی آنها میفرشند برای ادای مالیات.

تقریباً آن سال میزبانی مثل عامل اقبال مصدر تاریخ شده است مگر هم از وزارت مالیه استرحام شده است که تجدید نظری در میزبانی شود و مالی گنوی توجهی برایش و مستند بهات اهالی در وزارت مالیه شده است. بنده هم مگر اینجاسترحام کرده و سؤال کردم باز هم مورد توجه واقع نشده مخصوصاً دهات پشت بسطام و یک دهی است موسوم مارسیج که تمام ملک ابرسیج بایالتش ارزش ندارد.

انتظار هم داشتم که لایحه میزبانی زودتر بگذرد که یک ترفیقه حالی از برای آنها پیدا شود و تا مسافانه لایحه میزبانی معلوم نیست نمیگذرد.

بعلاوه چند ماه قبل ترا که هم در اطراف حدود و حدود شاهرود حمله کردند و یک غارت های زیادی کردند من جمله گوسفند و اغنام و احشام آنها از بین رفته ولی وزارت مالیه مالیاتش را میگیرد.

وزارت مالیه از اینجاست تلگراف کرده که تقشش کنند چه خساراتی باهالی وارد شده که تحقیق بدهد. بعد از تقشش هم هیچ ترتیب اثری داده نشد و هیچ رعایتی درباره آنها منظور نشد بعلاوه امسال محصول آن حدود راهم سرما زده و از بین رفته است و مالیه هم انتباهی آنها را همرموم کرده و ارزاق آنها هم در نهایت حسرت است و معلوم هم نیست که باید اداره کند در صورتیکه اینها مهر است و معلوم نیست از کجا مردم باید ارزاق بکنند بعلاوه اینها در این قسمتها گاو بری هم پیدا شده مخصوصاً در حدود سمنان که عقریب به آن حدود هم سرایت خواهد کرد. خواستم تذکر داده بادم شرح حال آن مردم را که این قدر در مضیقه واقع هستند خوبست وزارت مالیه یک نظری هم بانجا بکنند که مردم در رفاهیت واقع شوند.

جمعی از نمایندگان - دستور.

آقا سید یعقوب - بنده عرضی دارم لازم است.

رئیس - شش هفت نفر هستند اسم

جنابالی هم در اینجا نیست. دستور راپورت کمیسیون فوائد عامه راجع بامتیاز راه بندر جز است.

سلطانی - بنده در دستور عرض دارم.

رئیس - راجع بدستور فرمایشی دارم؟

سلطانی - بلی.

رئیس - بفرمائید.

سلطانی - راجع بقانون ورود زمان یک پیش نهادی در جلسه قبل تقدیم شده است و میکنم آنرا قرائت بفرمائید.

رئیس - قابل قرائت نیست باید یک ترتیبی در خارج بدهید بعد بیارید به مجلس.

راپورت کمیسیون فوائد عامه بشرح ذیل قرائت شد

کمیسیون فوائد عامه پیشنهاد آقایان نمایندگان محترم را راجع بامتیاز احداث راه شوسه بندر جز در تحت مطالعه و دقت قرارداد فقط تبصره ماده ۱۱ را برقرار ذیل اصلاح و تصویب بنمایند:

تبصره - دو باب واحشام ساکنین دهات اطراف راه برای سیر و دو فرسخ در راه مزبور تا دیه حق العبور معاف خواهند بود.

رئیس - مخالفی دارد؟

(گفتند: خیر)

رئیس - ماده یازدهم هم قرائت (بشرح آتی قرائت شد)

ماده ۱۱ - صاحب امتیاز مجاز است که پس از ساخته شدن نصف هر یک از راهها بطوری که وزارت فوائد عامه تصدیق نماید حق العبور متناسب با تمام تعمیرات راه و اداری آن مطابق تعرفه که با موافقت وزارت فوائد عامه تنظیم خواهد شد برای عبور از قسمت ساخته شده در بابت دارد ولی میزان حق العبور بهر جهت از حق العبور بهره جهت از حق العبور طرق شوسه دولتی تجاوز نخواهد کرد.

رئیس - رأی گرفته میشود باینکه ماده یازدهم با تبصره که قرائت شد. آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس تصویب شد.

مذاکرات راجع بکلیات است در کلیات مخالفی هست یا خیر؟

(اظهاری نشد)

رئیس - رأی گرفته می شود بکنیه لایحه که مشتمل بر بیست و نه ماده است. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون بودجه راجع بدو دوازدهم خرداد و تیرماه مطرح است.

آقا سید یعقوب - بنده در دستور عرض دارم.

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - لایحه پوست بره هم مثل همین لایحه بندر جز بود یک ماده بود وقت بکمیسیون تقاضای بنده بود که آنهم چون ناقص است تمام شود.

رئیس - باید رأی گرفته شود آقایانی که پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را تصویب میکنند قیام فرمائید

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

(راپورت مزبور بضمون ذیل قرائت شد)

خبر از کمیسیون قوانین مالیه - پیشنهاد آقای تدین نماینده محترم در کمیسیون با حضور نماینده وزارت مالیه مطرح و نظر باینکه بودجه صحیح نسبت بیودجه معارف بی اندازه قبل از طرفی هم ملاحظه حاصله از اشراف غیر قابل است و با دلایل دیگری که ذکر شد موجب اطمینان خواهد بود کمیسیون نمیتواند عقیده سابق خود را که در نتیجه مطالعه وقت کامل تحصیل شده بود تغییر بدهد فقط کلیه ایلات بعد از باب وکات تبصره علاوه میشود

رئیس - ماده دوم قرائت میشود (اینطور خوانده شد)

ماده دوم - در موقع صدور پوستهای بره از قراد صدی چهار از قیمت برای حق جواز باید در ریاست شود

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده مخالفتم باین تبصره بواسطه این است که آن پیشنهادی را که در جلسه گذشته عرض کردم و قابل توجه کمیسیون نشده رد کرده است بنده معتقدم بهر اندازه که صحیح طرف توجه است بهمان اندازه هم معارف مخصوصاً معارف ابتدائی طرف توجه است بلکه معارف بقیقه بنده لازم است دلایلی دارم که حالاً عرض میکنم.

تا مردم از راه معارف بی به سنات صحت و سلامتی و قدرت نبرند و حسن حفظ الصحه در آنها پیدا نشود فایده ندارد. در همین مملکت اشخاصی هستند که بلکه اکثریت این ملت را تشکیل میدهند و معتقدند که اگر یک وقتی تبیین بکنند گناشان اگر بقدر کوهی باشد در اثر آن تب بقدر یک گاه خواهد شد کسی که این عقیده سخیف رداشته باشد معتقد بعظا الصحه نیست. در همین شهر بود.

در موقعی که آبله کوئی مجانی دایر شده بود عده زیادی از مردم استنکاف میکردند از اینکه بروند اطفالشان آبله بکوبند بنده خودم در مدرسه تدین باینک زحمت زیادی اولیاء اطفال را حاضر

میگردیم که حاضر بشوند بجهت ما نشان را آبله بگویند و میگفتند خیر ما رضی نمیشویم برای اینکه میخواهند بجهای ما را داغ کنند که اگر یک روزی بشوایند سر یازد گیری کنند اینها نشان داشته باشند این است درجه معلومات، بعضی آقایان میفرمایند حفظ الصبح

البته تا بدین سلامت نباشد نمیتواند کار کند اما باید این حس را پیدا کرد که سلامتی بهتر است و بالاخره باید تعقیب کرد سلامتی را بنده خیلی تعجب میکنم بملاوه در مسئله صبحه هنوز یک قدمهای وسیعی است که بقدمهای امامان بخی بر داشته نشده است یک اعانه در این شهر و در سایر نقاط پیدا شد برای زلزله زدگان و مصیبت زدگان تربت این را همه آقایان مسیوقند که باید با تصرف برسد

بقه اعانه که مبلغ پنجده از تومانست آیا حقیقتاً صرف مصیبت زدگان شد؟ خبر نشده است اطلاع داریم که اخیراً شعبه شیروخورشید سرخدر مشهد تصمیم گرفته است که این شعبه هزار تومان با کمتر که از بقیه اعانه مانده است دکان بخرند و مغازه و مستغلات بخرند و عواید آن را صرف شیروخورشید سرخ بکنند. حالا اگر اینطور باشد میرسیم

بصورتی شده؟ چرا اعانه را ندادند؟ بالاخره مسئله صبحه یک چیزی است که در جای خودش خیلی صحیح است ولی بمقیده بنده معارف لازماً است تا مردم بدانند منافعت صحت را و این حس در آنها پیدا نشود که با بدرفت و سلامتی را ایجاد کرد نمیشود بفظ الصبح معتقد شده

حالا در قسمتهای دیگرش کار ندارم بنابراین بنده معتقدم اگر آقایان هلاک دارند یک نظر لطیف بفرمایند و کلام معارف را هم اضافه کنند. اگر ده هزار تومانست پنج هزار تومانش مال معارف باشد اگر بیست هزار تومانست دمتایش مال معارف باشد

اگر کمتر است؟ کمتر اگر بیشتر است بیشتر بالاخره باید مردم را تکان داد و مزو دماغ را باید تکان داد و آن نمیشود مگر بواسطه بسط علوم و معارف در مملکت و الا آقای میرزا بدالله خان هزار مرتبه داد بزندان شهربانی از مالزبا مرد کسی گوش نمیدهد این بود عرایض بنده رئیس آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی بنده هم مخالفم تدبیر پیشهاد سابق بنده را دورتره فرائت بکنند رئیس پیشهادتان را تجدید کنید چون این پیشهاد در کمیسیون است خیر حاضر شد آوردند آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب بنده در جواب فرمایشات آقای تدبیر عرض میکنم که فرمایشات شما تمام صحیح است لکن این دروقتی است که ماصبحه را گرفته باشیم و معارف را در نظر نداشته باشیم در صورتیکه ما برای معارف بقدری سروسیمه زدیم تا اینکه معارف که در دوره چهارم منحصر بر کز بود در دوره پنجم بسط پیدا کرد و با ایالات و ولایات هم رسید پس برای معارف تا اندازه قدم برداشته شده

در این دوره هم که مجلس یک توجهی بموضوع حفظ الصبحه دارد و مخصوصاً بنده تصدیق دارم که در اثر تزریق معارف بنده حالا فهمیدم که محتاج بفظ الصبحه هستم ولی در این بودجه که در کمیسیون بودجه هست خودتان ملاحظه فرمودید که دولت توجه تا نسبت بفظ الصبحه نکرده است و خودتان تصدیق دارید که بفظ الصبحه در درجه اول و معارف در درجه دوم است و نسبت بمعارف هم قدمهایی برداشته شده است هتصد هزار تومان و چیزی بالا برای آن منظور کرده اند ولی راجع بفظ الصبحه قدمی برداشته نشده این بود که کمیسیون قوانین مالی و بعضی از آقایان و نمایندگان که از ایالات هستند (و بیچاره ما مردم ایالات از این قسمت محرومند)

گفتند این پول هائی که از گمرک پوست بره گرفته میشود برای ایالات و بلوک و ایلاتی که فاقد حفظ الصبحه هستند منظور شود

بر فرض بگویی از آقایان میگفتند هفتاد هزار تومان و حال آنکه اینقدر نیست ده هزار تومان با بیست هزار تومان است این ده هزار تومان را دیگر گوشت قربانیش نکنند یک قدری در معارف خرج کنند یک قدری خرج میزها بکنند یک قدری خرج مدیرها بشود و آنوقت چهار تا شیشه گنه گنه که برای چهار نفر تبار بخواهند پیدا نشود

خوب است این مبلغ تخصیص داده شود بفظ الصبحه ایالات و ولایات و بلوکات و بنده هم عقیده ام اینست که شما هم نسبت بموضوع بکنید و این قدم را اختصاص به حفظ الصبحه بدهید برای اینکه هم دولت و هم موکلین بدانند که ما بفظ الصبحه آنها توجه داریم و یک مالیات مخصوصی را برای آن قرار دادیم و هیچ منافاتی هم با آن پیشهاد شما ندارد و بنده هم کاملاً با آن موافقم

ولی این در صورتی بود که ما معارف را کلاً نمیکنیم فرض کرده باشیم و حال آنکه ما آنرا در درجه اول قرار داده ایم

دیگر این چیز قلیل را برای حفظ الصبحه تخصیص بدهیم و دیگر گوشت قربانیش نکنند

که هر کس یک تکه اش را ببرد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است؟ (گفته شد بله)

رئیس - (خطاب آقای تدبیر) پیشنهاد سابق را تجدید می کنید؟ تدبیر - بله

(پیشنهاد ایشان شرح آتی خوانده شد) پیشنهاد میکنم که بتمبر ماده ۲ بطریق ذیل مقرر شود

وزارت مالیه مکلف است عواید حاصله از صدور پوست بره را بر بودجه معارف و صبحه منگنی علاوه نماید که بمصارف معارف ابتدائی و صبحه ایالات و ولایات و بلوکات برسد

شیروانی - کلمه ایالات هم اضافه شود

اتحاد - بنده تقاضای تجزیه میکنم

رئیس - تجزیه چه؟ اتحاد - تجزیه بتمبر با ماده

رئیس - خوب پیشنهاد کنید تجزیه میشود

ضیاء - بنده اجازه خواسته ام

رئیس - بفرمائید

ضیاء - بنده خواستم تذکر بدهم که آقای تدبیر کلمه ایلات را فراموش فرمودند

رئیس - هر چه را اضافه کنند پیشنهاد جدیدی میشود و باید قابل توجه بشود (خطاب بانجام) چه طور تجزیه کنیم

اتحاد - اول بماده رای بگیریم بعد به بتمبر

(ماده دوم بشرح ذیل فرائت شد) ماده دوم - در موقع صدور پوستهای بره از قرار صدی چهار از قیمت برای حق جواز باید دریافت شود

رئیس - آقایانی که ماده دورا تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد

رای گرفته میشود به بتمبر

ضیاء - بنده پیشنهادی تقدیم کردم (بشرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد میکنم که کلمه ایلات در بتمبر ماده دو علاوه شود

(بتمبر مزبور بطریق پیش نهاد آقای تدبیر با اضافه کلمه ایلات بعد از لفظ بلوکات فرائت شد)

رئیس - آقایانی که این بتمبر را بضمیمه ایلات قابل توجه میدانند قیام فرمایند

شیروانی - ایلات را جدا گانه رای بگیریم

(ماده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

(مجدداً بتمبر بدون لفظ ایلات فرائت شد)

رئیس - رای می گیریم بغيره تصویب

آقایانی که این بتمبر را تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد

رای می گیریم بماده دوم با بتمبر آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

در کلیات مخالفی است؟

آقای رضوی

رضوی این مسئله محل اختلاف شد و آقایان ندانستند که صبحه تنهاری داده شد یا بصبحه و معارف و یک قدری تردید دارند

جمعی از نمایندگان - (بطور همهمه) کسی تردید ندارد

رئیس - آقا بگذارید حرف زده شود (همهمه نمایندگان) اگر تا فردا هم هو بکنید بنده باز حرف میزنم عقیده بنده این است که آن ماده که رای گرفته شد مجدداً خوانده شود تا رقم اختلاف بشود

رئیس - مذاکرات راجع بکلیات است

رضوی - بنده هم در ضمن کلیات این عرض را میکنم

رئیس - در ضمن کلیات که نمی شود بماده رای گرفت

رضوی - عرض نکردم رای گرفته شود عرض کردم محل اختلاف شده

رئیس - آقای دکتر امیر خان اعلم (اجازه)

دکتر امیر خان اعلم - بنده موافقم ولی همانطوری که فرمودند در رای اخیر ملتفت نشدم که بچه رای دادند بصبحه تنها یا بصبحه معارف

رئیس - بتمبر سه دفعه فرائت شد بطور ملتفت نشد به آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده با این لایحه مخالفم زیرا با ماده یک و دوم موافقم ولی با بتمبر اگر رای داده شده باشد که این پول معارف و صبحه و معارف بشود مخالفم و اگر خرج حفظ الصبحه فقط باشد بنده موافقم دلایل هم همان بود که عرض کردم

رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - بنده تصور میکنم با توضیحاتی که آقای تدبیر راجع باین بتمبر معارف دادند جای تأسف باشد که با این لایحه مخالفت بشود و بالاخره باید در مملکت معارف باشد و الا نتیجه ندارد بنابراین بنده تصور میکنم که در این باب بیش از این مذاکرات نشود

رئیس - آقای تقی زاده (اجازه)

تقی زاده - مرضی ندارم

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده هم عرض میکنم که اول حفظ الصبحه مردم باید تأمین شود بعد معارف

برای اینکه معارف فرع بر صحت مزاج است و باید مزاج شخص سالم باشد تا اینکه بتواند تحصیلاتی بکند و الا اگر مزاجش سالم نباشد صد نفر معلم بیآورند که باو درس بدهند چیزی ملذذت نمی شود و اگر بنا شود که این عایدات صرف معارف و صبحه هر دو بشود چیزی با آنها نمیرسد و هر دو هم ناقص میشود بنا بر این بنده مخالفم که معارف هم جزئی باشد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند - کافی نیست)

رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام نمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است رای گرفته میشود بلا یحه ای که جاری در ماده است

آقایانی که تصویب میکنند در وقت سفید والاورقه بگوید خواهند داد

اخذ واستخراج آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل گردید

ورقه سفید علامت قبول ۶۹ ورقه کیود ۴

رئیس - همه حضار هشتاد و هشت با شصت و نه رای تصویب شد

اسامی موافقین آقایان - میرزا سید حسن کاشانی - میرزا آقاخان عظیمی - داور - هابیم کبیر میرزا - شیروانی - قوام سدری فرمند - میرزا محمد تقی ذوالقدر - دادگر میرزا حسین خان اسقندیاری - عباس میرزا فیروز

حاج سید عبدالملکی دینا - ضیاء الطباة امیر حسین خان بختیاری - طهرانی - دست غیب - سلطانی - حاج میرزا علیزاده فاطمه شیخ عبدالرحمن - مرضی خان بیات - روحی صدرائی - دکتر حسین خان بهرامی - شیخ الاسلام ملازیری - محمدولی خان اسدی - تدبیر شریعت زاده - سهراب زاده

خواجهی - کارزونی - محمود خان وحید سعد - صدرالعلماء مفتی - رضوی - ارباب کیخسرو - سهرابخان - لطف الله خان تقوایی حاج میرزا اسدالله خان - شادلو - میرزا محمدخان مظفری

دیوانیگی - سید ابراهیم ضیاء شریعت زاده - میرزائی - دکتر آقایان اتحاد - میرزا بدین الله خان نظامی - سلیمان - میرزا ناصر دمانانی - تقی زاده - میرزا مهدالحمین صدر - رهنما - میرزا رضاخان

حکمت - حبیب الله خان کمالوند - دولت آبادی

میرزا سید احمد احتشام - میرزا سید احمدخان اعتبار - میرزا احمدخان انابکی آقا شیخ جلال - محمد شام میرزا - آقا سید کاظم یزدی - ملائی سالار اشرف ابراهیم خان - افخمی - آقا شیخ مهدی طاهری جهانشاهی - ملا عبدالعزیز بهبهانی

اسامی مخالفین آقایان آقا رضا مهدوی نجات - الموتی

امیراعلم بنده یک توضیحی دارم

رئیس - بفرمائید

امیراعلم - در وقتی که آقای تدبیر در پیشنهاد خود توضیحات میدادند راجع بشیروخورشید یک اظهاراتی فرمودند و نظر باینکه بنده در تائیس آن مقدم بودم و لذا گره راجع بآن بشخص بنده بر میخورد

این بود که خواستم توضیح بدهم آنترتیبی که آقای تدبیر فرمودند صحیح نیست و تکذیب می کنم فقط در تربت ده دوازده هزار تومان از آن اعانه باقی بوده و این پول همام تمام بتوسط وزارت مالیه بانجا فرستاده شده و با تصویب آقای رئیس الموزراء قرارداد که اگر پشام آفتزدگان یک پولی برسد و راحت شوند

اگر چیزی باقی ماند در تربت یک مریضخانه بنا کنند و برای خرید دکان و این چیز نیست و این یک اشتباهی است که حاصل شده است

جمعیت البته چون وظیفه اش اینست که برای مغارج خودش هایداتی پیدا کند اگر در میان اعضا آن یک نفر پیدا شد که دکان خرید یا اینکه مثل آذربایجان یک نفر پیدا شد که مریضخانه تاسیس کرد و مغارج آنرا از جعل مسلخی که خودشان ساخته اند تأمین کرد

این مریوط با عانه نیست و این اظهارات را بنده تمام شیروخورشید سرخ تکذیب میکنم تدبیر - اجازه بفرمائید توضیح بدهم

رئیس این مسئله مطرح نیست تدبیر - چون ایشان اظهارات بنده را تکذیب کردند و تکذیب ایشان برخلاف واقع بود بنده لازم می دانم توضیح بدهم

رئیس - خیر کمیسیون بودجه راجع بسو دوازدهم خرداد و تیرماه مطرح است

(خبر مزبور بمضمون ذیل خوانده شد) مادواحد - وزارت مالیه مجاز است که علی الحساب برای خردادماه و تیرماه ۱۳۰۴ در حدود دوازدهم بودجه مصوب ۱۳۰۳ برای مغارج مملکتی بر طبق بودجه تفصیلی ۱۳۰۳ بمصرف برساند

دوازدهم فوق شامل مستربرات و شهر بها و مصارف و حقوق منتظرین خدمت نیز خواهد بود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - عرایض بنده راجع بمخالفت در این موضوع نظیر همان عرایضی است که سابقاً عرض کردم و نه در وزارت مالیه تأثیر کرد و نه در موارد دیگر مخالفت بنده یکی راجع است به مستری و شهریه که مقرر در مجلس صحبت شده که از این محل راجع بفظ الصبحه و مصارف یک کمکی بشود و باید در این باب قدمی برداشته نشده است برای اینکه بودجه وزارت معارف رتبه آقایان دیده اند که نسبت بآن مساعدتی نشده است

و هم چنین نسبت بوزارت عدلیه تمام آقایان این مسئله را تذکر داده اند که باید بقدر امکان نسبت بقوه قضائیه توجه کنیم و حالا مانعاً میکنم در بعضی جاهای معارف را برداشته اند و صلحیه نامشروع گذاشته اند در سال گذشته بنده یک عده از کلاه خدمت آقای رئیس الموزراء رسیدیم و ده هزار تومان محل پیدا کردیم محکم قزویین و استر آباد تشکیل شود بازمطابق همان بودجه گذشته عمل کرده و در وزارت مالیه چیزی زیاد نکرده اند

یک مسئله دیگر که بنده در وزارت قبل از جلسه سؤال میکنم و حالا خدا خواسته است که آقای وزیر مالیه هم شریف دارند که جواب بدهند این است که بنده از کمیسیون سؤال کردم که اسامی هوائت ضرابخانه چه طور بود است؟

بنده جواب میدهند که هوائت ضراب خانه نسبت بسال گذشته کم تر است

بنده پرسیدم کمی این عوائت برای چیست؟

ار این جهت عایدات ضرابخانه کم شده است در صورتی که تمام آقایان میدانند که فارس چند روز است برای همین پول شکسته تعطیل کرده اند و هر چه زیاد میزنند که ملت سکه خانه ندارد و سکه خانه متعلق بدولت است آن وقت سکه راجع مباحثت که اسم شاه و شیر و خورشید هم دارد در دست مردم است و مالیه بر نمیدارد

وزارت پست و تلگراف بر نمی دارد بنده خود دیشب در دوازدهم بی خواستم پول خرج کنم بر نمی داشتند

آخر این چه ترتیبی است که وزارت مالیه اتخاذ کرده است؟

ببینید بانگهای خارجه چه می کنند و چه طور پول هائی که راجع است جمع آوری می کنند و یک پول دیگری منتشر می کنند

خدا میداند این فریادی که میزنم از

سوزدل است آخر این مردم چه بکنند؟ آن فشار مالیه و این بدبختی ارزاق و بی آبی و این هم ترتیب پول که پول های شکسته و سواح را بر نمی دارند آخر مجلس درد این ملت را دوا کند که چرا پول ها را بر نمی دارند

می رسم عوائد ضرابخانه چه طور است می گویند عوائد ضرابخانه کم است چون پول های شکسته را می خواهند جمع آوری کنند

کجا جمع آوری کرده اند؟ این سبزار است این شیزاز است این طهران است حالا وارد عوائد می شویم

در سال گذشته عوائد خاک سرخ یازده هزار تومان بود و اسامی بیست هزار تومان است پارسان عوائد کم کات یازدهم کرور بود و اسامی هجده کرور است و نسبت بوزارت خانه های عام المنفعه هم مثل معارف و عدلیه که حقوق مردم را تأمین کند قدمی برداشته نشده است

آدمیم بر شهریه ها آیا ماهی هزار تومان هم می شود مفت پول داد که بپورید؟ بروید شهربان بپیشینه مردم دسته دسته از مالاریا می میرند

آقا امیراعلم میفرماید بنده که از ینگی دنیا آمده اند با سکه بکنند و دکان نمی گنم این اطفال نشان از چهار پنج سال زیاد تر بشود

مالاریا مثل برک خزان مردم را روی هم میریزد

من گفتم از ایالات و ولایات گذشتیم این مرض در شهر یاز آمده است و دارد خودمان را تمام می کند یک قدم برای حفظ الصبحه برداشته نشده است

مع ذلک در حدود بودجه سال گذشته همان رای را خواهند داد این عرایضی است که بنده میجنس عرض کردم مجلس هم تعطیل میشود اگر مسئولیتی هم وارد شود بر کسانی است که پیشهاد تعطیل کرده اند و این بدبختی هم برای ملت یک باری خواهد شد

وزیر مالیه اولاً بنده درست نفهمیدم که مناسبت این فرمایشات آقای آقا سید یعقوب با مسئله یک دوازدهم چه بود؟

مثلاً یک دوازدهم هیچ ربطی باین موضوع ندارد

اولاً آن اندازه که ممکن بوده است دولت اسامی با معارف مساعدت کرده است

آقای کلیل وزارت معارف هم اینجا در حضور آنها بنده عرض میکنم که اسامی یک مقداری بی بودجه معارف اضافه شده ولی البته آن مقداری که مایمخواهم که بی بودجه معارف چندین میلیون بتوانم مساعدت کنیم بدبختانه ممکن نیست

عجالتاً در اول سال آن مقداری که ممکن بود در بودجه برای معارف منظور داشته ایم مقداری هم بودجه اضافی منظور شده است که بعد در صورت امکان در مجلس تصویب خواهد شد و امیدواریم که امکان

سوزدل است آخر این مردم چه بکنند؟ آن فشار مالیه و این بدبختی ارزاق و بی آبی و این هم ترتیب پول که پول های شکسته و سواح را بر نمی دارند آخر مجلس درد این ملت را دوا کند که چرا پول ها را بر نمی دارند

می رسم عوائد ضرابخانه چه طور است می گویند عوائد ضرابخانه کم است چون پول های شکسته را می خواهند جمع آوری کنند

کجا جمع آوری کرده اند؟ این سبزار است این شیزاز است این طهران است حالا وارد عوائد می شویم

در سال گذشته عوائد خاک سرخ یازده هزار تومان بود و اسامی بیست هزار تومان است پارسان عوائد کم کات یازدهم کرور بود و اسامی هجده کرور است و نسبت بوزارت خانه های عام المنفعه هم مثل معارف و عدلیه که حقوق مردم را تأمین کند قدمی برداشته نشده است

آدمیم بر شهریه ها آیا ماهی هزار تومان هم می شود مفت پول داد که بپورید؟ بروید شهربان بپیشینه مردم دسته دسته از مالاریا می میرند

آقا امیراعلم میفرماید بنده که از ینگی دنیا آمده اند با سکه بکنند و دکان نمی گنم این اطفال نشان از چهار پنج سال زیاد تر بشود

مالاریا مثل برک خزان مردم را روی هم میریزد

من گفتم از ایالات و ولایات گذشتیم این مرض در شهر یاز آمده است و دارد خودمان را تمام می کند یک قدم برای حفظ الصبحه برداشته نشده است

مع ذلک در حدود بودجه سال گذشته همان رای را خواهند داد این عرایضی است که بنده میجنس عرض کردم مجلس هم تعطیل میشود اگر مسئولیتی هم وارد شود بر کسانی است که پیشهاد تعطیل کرده اند و این بدبختی هم برای ملت یک باری خواهد شد

وزیر مالیه اولاً بنده درست نفهمیدم که مناسبت این فرمایشات آقای آقا سید یعقوب با مسئله یک دوازدهم چه بود؟

مثلاً یک دوازدهم هیچ ربطی باین موضوع ندارد

اولاً آن اندازه که ممکن بوده است دولت اسامی با معارف مساعدت کرده است

آقای کلیل وزارت معارف هم اینجا در حضور آنها بنده عرض میکنم که اسامی یک مقداری بی بودجه معارف اضافه شده ولی البته آن مقداری که مایمخواهم که بی بودجه معارف چندین میلیون بتوانم مساعدت کنیم بدبختانه ممکن نیست

عجالتاً در اول سال آن مقداری که ممکن بود در بودجه برای معارف منظور داشته ایم مقداری هم بودجه اضافی منظور شده است که بعد در صورت امکان در مجلس تصویب خواهد شد و امیدواریم که امکان

پیدا کند و اما راجع به مسئله پول های شکسته اگر آقای آقا سید یعقوب قیلابه ندهد مراجعه کرده بودند و اطلاع پیدا نمیکردند این اندازه اینجا اظهار حرارت نمیکردند.

پولهای شکسته عبارت از پول هائی است که خود مردم خراب میکنند حالا چهل است یا نادانی است در هر صورت خودشان ضرر وارد میآورند پول را می گیرند سوراخ میکنند یا دسته بان می گذارند و خراب و ضایع میکنند و همان سکه را که میفرمایند سکه دولت است و ضرورت شاه دارد خرابش میکنند وقتی که سکه را خراب کردند البته آن اعتباریکه روز اول داشته پیدانمیکند.

اینست که این حرارتها در اینسوق لازم نبود و این گفتگوها در موضوع تصویب يك دوازدهم و دوازدهم مناسبت ندارد و اگر شهریه هزار تومانى هم داده نمیشود كمافی السابق داده میشود هر وقت كفتید ندهید ما هم ندهیم و بالاخره تكلیف وزارت مایه این است كه هر چه مجلس تصویب كند اجرا نماید و هر چیزی را كه مجلس تصویب نكرد آنرا اجرا نكنند و اگر میدانید از برای يك ماهی كه گذشته است و ماهی كه الان نیمه شده است و تمام خواهد شد و همانطور هم كه میفرمایند هنوز هم بودجه به مجلس نیامده و تعطیل هم خواهد شد و باین زودی نخواهد آمد و بعد هم كه وارد مجلس شود معلوم نیست مجلس باین زودی بتواند تصویب كند . باین حال اگر مخارج دولت را باید كرد رأى بهیید و اگر نباید سكرد رأى ندهید.

ندمانى - دیوانیگی - فاطمی جهانشاهی فیروز میرزا فیروز - خواجوی حاج میرزا اسدالله هرمزی - شادلو - معظمی - ارباب کیهرو - اسکندری - سهرابخان لطف الله خان تقوائى - میرزائی شریعتمدار ضیاء - آقا سید علاءالدین - داغگر اعتبار قوام صدري - آقا میرزا حبیب الله خان سلیمان میرزا - آقا میرزا عبدالعزیز صدر آقا میرزا رضا خان حكمت - تقی زاده - اسمعیل قشقائی - دولت آبادی - اتابکی آقا سید كاظم یزدی - علائی - سلطان ابراهیم خان افخمی - شریعت زاده - عراقی - حیدر قلی مرزا حشمتی - اجاق - آقا میرزا اسید احمد احتشام

بعضی از نمایندگان نفس رئیس - بعد از نفس دوفت کسری اعضاء کمیسیون عدلیه باید انتخاب شود (در این موقع جلسه برای نفس تعطیل و پس از یک ساعت مجدداً تشکیل گردید رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - امروز صبح قبل از اینکه بمجلس بیایم یکی از نمایندگان معترم در ضمن مذاکره راجع بقرار داد اسلحه و جریانی که فعلا هست اشاره به معاهده و قرارداد سن زرمین کرده بودند و در ضمن آن هم اسمی از بنده آورده بودند . بنده در آن قسمتی که راجع بخودم است فقط لازم می دانم توضیحی بدهم و بیانش می کنم که در این موضوع من امروز در مجلس کرده اند بر هیئت معترم دولت و مخصوصاً آقای وزیر خارجه است که ایشان اظهار عقیده کنند و مطالب را بطوری که مقتضی است بیان کنند . بنده فقط در قسمت خودم و در حدود آن اندازه که برای توضیح در حضور آقایان لازم میدانم بجا می آورم .

فرار داد سن زرمین در ۹۱۹۱ یعنی در سپتامبر ۱۹۱۹ مجلس اولش منتهی شده و در آن موقع دولت ایران دعوت بشرکت در آن قرارداد شده بود و شرکت هم نکرد در مراسم ۱۹۲۰ تقریباً هفت هشت ماه بعد بمناسبت حمل اسلحه بایران مشکلاتی پیش آمد و مبتلا به دولت شد در آن موقع بنده در اروپا بودم و رئیس هیئت اعزامیه برای نمایندگی در کنفرانس صلح بودم و وزیر خارجه بودم و مخصوصاً آقای ذکا الملک وزیر مایه و کنیز ریاست وزراء در آن موقع با بنده بودند و از تمام این مسائل هم مطلعند در آن موقع مراسم بنده در مارس ۱۹۲۰ به مسکو و بیلاوا رئیس الوزراء فرانسه و وزیر خارجه نوشته ام بنام دولت ایران و هیچ وجه من الوجوه آن مراسم منی بقبول عهدنامه سن زرمین نیست و آن مراسم در وزارت خارجه موجود است آقایان وزراء و مخصوصاً آقای وزیر خارجه می توانند این مسئله را توضیح بدهند .

بنده علاوه بر صلاح بداند مانی هم عقیده بنده ندارد زیرا مطلب امروز از نقطه نظر مرالس راهم امر بانشارش بدهند . مخصوصاً در آن مرالس بنده مقید کردم که دولت ایران نمیتواند قبول کند که دیگران در حدود بری و بحری متعلق بدولت ایران حق نظارت و تقشیش ولو برای مسئله تنظیم تجارت اسلحه یا منع از قاچاق برای خودشان تصویب کنند . این بود خلاصه اطلاعاتی در آن موقع از جریان امر داشتم و باقی مسائل را آن قسمت كه راجع به تنظیم تجارت اسلحه است البته آقای وزیر خارجه باید یکی از اعضاء هیئت معترم دولت در هر موقعی كه مناسب بدانند خواهند داد و البته بنده هم سمی خواهم كرد كه خیلی زود تر توضیح بدهند برای این كه عرایضی كه بنده امروز این جا كرده ام از طرف هیئت دولت هم تأیید شود .

شده مطابق نظامنامه رای دادید چیزی نیست که برگشت کند . آقای عراقی . (اجازه) عراقی - بنده خیلی تعجب می کنم که آقای دامغانی حکم را برزنده روی يك موضوعی که عبارت بود از رای اغلب آقایان نمایندگان در صورتیکه اینطور نیست اغلب آقایان نمایندگان با فهمیدن اینکه بصره چه چیز است رای دادند . يك نفر از آقایان نمایندگان و خادم هم بنده هستم که فهمیدم و رأی دادم و هیچ وقت نفهمیده رأی ندمیم . رئیس - خیر کمیسیون فوائد عامه راجع فرامین بی مدت مطرح است آقای مدرس پیشنهاد کرده اند از دستور خارج شود . آقای مدرس (اجازه) مدرس - چون این مسئله به عقیده بنده يك مسئله مهمی است و با العمل اقتضا ندارد یعنی حالت بنده كه اقتضا ندارد فكر كنم لذا اگر آقایان صلاح میدانند خوب است بماند برای يك وقتی كه بهتر بتوانیم در اطرافش فكر كنیم این است كه این پیشنهاد را بنده كردم و موافق با نظریه آقایان هم هست . رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده تصور می كردم كه این مسئله مطرح میشود اگر مطرح شد آن وقت بنده عرایضی می كنم . رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه) محمد هاشم میرزا بنده با مطرح شدنش موافقم و مخالفم با فرمایش آقای مدرس . اگر خاطر آقایان باشد از شانزده سال قبل باین طرف این مسئله مطرح بود و يك چیز تازه نیست و يك مسأله ایست كه محل ابتلاء عامه است . از آن طرف هم آقایان بتعطیل مجلس رأی داده اند و بنده گمان نمی كنم كه محتاج بفكر زیاد هم باشد و بالاخره يك مسئله كه عامه بآن مبتلا هستند . باید تكلیفش روشن شود و بنده مخالفم كه از دستور خارج شود . وزیر فوئاد عامه - البته مجلس شورای ملی در تعیین و تقیر دستور خودش مختار است . ولی قبل از اینکه يك تصمیمی اتخاذ شود بنده می ترسم كه تصمیم صدور از دستور اتخاذ شود لازم است چند كلمه عرض كنم زیرا بعد دیگر امیدواری ندارم كه این مطلب بزودی جزو دستور بیاید اولاً الفاء فرامین بی مدت منحصرأ موضوع این لایحه نیست مطالب دیگر هم در تلو این لایحه است

دوره ساعت مادر جلسات هلنی حاضر نشویم آن مقصود آقایان حاصل نمیشود از این جهت ما این پیشنهاد را کردیم جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است . (بعضی گفتند کافی نیست) رئیس - آقای داور (اجازه) داور موافقم رئیس - آقای روحی (اجازه) روحی - آن روزی كه ما رأی دادیم بتعطیل مجلس رأی دادیم نه يك کمیسیونها (همه هم بین نمایندگان) روحی - حالا اجازه بفرمایند بنده عرایضی بكنم . جواب هم من بدهم الان کمیسیون بودجه بایدستی بودجه مملكت را حاضر كنند به مجلس تقديم كند علاوه كارهای مهم دیگری است كه باید تهیه بشود كه مجلس شورای ملی بتواند بعد از دو سال يك كارهایی بكنند و يك بودجه برای مملكت تهیه كرده باشد . کمیسیون عدلیه آلان يك كارهای بسیار مهمی دارد كه باید انجام بدهد و اختیارات شخصی هم دارد و هیچ مربوط به مجلس نیست و کمیسیون عدلیه هر رائي كه بدهد مطاع است پس بجهت مناسبت تعطیل شود . علاوه قانون میزبان قانونی است كه مملكت به آن احتیاج دارد . حاج میرزا عبدالوهاب تمام شده روحی - ماده اولش در کمیسیون دفن شده آقا میگویند تمام شده بنده عرض میكنم تمام نشده و شما حاضر نیستید كه این قانون تمام بشود . حاج میرزا عبدالوهاب شما حاضر نیستید تمام بشود . روحی - و بالاخره بنده مخالفم با اینکه کمیسیونها تعطیل كنند و کمیسیونها كاملاً باید مشغول باشند . جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است . رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند . (اغلب قیام نمودند) رئیس - اکثریت است . این پیشنهادی كه شده است بطور مطلق است کمیسیون عرایض گمان میكنم باید مشغول بكار باشد . رأی میگیریم به این پیشنهاد آقایانی كه تصویب میکنند قیام فرمایند . (اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد . (در این موقع عریضه مستعان الملك بشرح آتی قرائت شد) هفتم خردادماه ۱۳۰۴ مقام متبوع و مقدس ریاست معترم مجلس شورای ملی

همین است حالا مختارید قبول بفرمائید مختارید قبول بفرمائید وزیر فوئاد عامه - بنده در اباباصل پیشنهاد دیگر عرضی نخواهم كرد و به حكایت آقایان نمایندگان واگذار میكنم و اما در باب يك قسمت از فرمایش آقای مدرس خودم را مجبور می دانم ببلل زیادى كه فعلاً نمیخواهم داخلش شوم يك قسمت از فرمایش آقا را تردید كنم . راست است بنده تصدیق می كنم كه دادن امتیازات از وظایف مجلس شورای ملی است و امتیازی كه بدون تصویب مجلس شورای ملی داده شده باشد از درجه اعتبار ساقط است . این قسمت هیچ محل تردید و كلام نیست ولی در عین حال از نقطه نظر اصل مطلب این قاعده را كلی نمی توانی گفت كه هر فرمانی را كه مجلس شورای ملی نقض نكرده است بحال خود باقی است و معتبر است . ای بسا فرامین بوده است كه دولت لغو كرده است و نقضش هم معتبر است و باید هم معتبر دانست رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای مدرس آقایانی كه تصویب میکنند قیام فرمایند . (اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد . پیشنهاد جمعی از آقایان نمایندگان (بشرح آتی خوانده شد) چون بهمان دلایلی كه جلسات مجلس تعطیل شده میباید کمیسیونها نیز تعطیل كرد و این مطلب نیز لازمست از طرف مجلس شورای ملی تصریح شود لهذا پیشنهاد میكنم از بیستم ذیحجه الی آخر محرم کمیسیونها هم تعطیل شود . رئیس - آقای طهرانی (اجازه) طهرانی بنده موافقم رئیس - آقای فاطمی (اجازه) فاطمی - بنده امروز صبح در خارج مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

مجلس تعقیب كردم كه آیا در ایامی كه مجلس شورای ملی تعطیل خواهد بود کمیسیونها و ادارات دیگر مجلس نیز تعطیل خواهد بود یا خیر ؟ اظهار شد ربهی كه در مجلس داده شد فقط مربوط بخود مجلس شورای ملی است و کمیسیونها تعطیل نیست به این جهت بنده این پیشنهاد را نوشته ام بعضی آقایان دیگر هم امضا کرده اند و بمكس فرمایش آن وقت آقای دامغانی با اغلب آقایان كه مذاكره كردم معلوم شد رائي كه داده شده است مقصود کمیسیونها بوده است برای اینکه بهمان فلسفه و دلیل كه گرمی هوا است و مجلس تعطیل بشود و اگر بنا باشد کمیسیونها هنوز از اینكه هفت

اغلب و کلاه محترم از شرح خدمات و جان فشانی این بنده در راه مشروطیت و آزادی اطلاع دارند که هیچ گونه ازبیل جان و مضایقه نکردم و بطور خوبی خاطر ذوات مقدس مستحضرات که آنچه داشتم از دست داده و بمالغی هم مفروض گشتم ولی مختصر دارائی برای اعاشه عائله خود نگذاشته بودم و حال هم هیچ گونه طمی بمال دولت و ملت نداشته و ندارم ولی آیا سزاوار بود بعوض قدرانی و تشویق آن بانیانسه دارائی رانیز دولت‌های سابق از خانه مسکونی و چهار سال محصول ملک و بردن یک ملک پارچه شش دانگی بنده را برده و نوزده ماه با جمعی در این استان قدس پنهانده و تا حال توجوی هم رایش مظلومانه ما نفرماید از آنجائی عمل بنده هم جزو عمل متخصنین بوده داخل در مذاکرات خصوصی ننگشته خاطر آن ذوات مقدس را جلب و عرض میکند مرایض با متخصنین متقدم بقدم است یکی راجع باشخصیکه طلب آنها تصدیق و با وجود مساعدت‌های کمال حضرت اشرف آقای رئیس الوزرا و پیش نهاد کتر میلیسونهوز نتیجه از او گرفته نشده دوم راجع بعبادیت که اشغاف بردول داشته وزارت جلیه مایه حاضر نمیشود در مرجع تظلمات عمومی که قانون اساسی هدایه را معین نموده جواب بگویند

در باب دعای قسم اول که دولت تصدیق کرده استدهای ما این است که هر چه ممکن بشود زودتر مجلس مقدس پیش نهاد محترم دولت را راجع پیش نهاد کتر میلیسور و پرداخت دیون عمومی که دولت تصویب فرموده ازدادن خالصه که بعضی بجز از ضرر برای دولت ندارد از مجلس مقدس گذرانیده که امضای دولت محترم و محفوظ طلبکاران بعقوب حق خود رسیده آسوده شود و امضای محترم دولت در نزد داخله و خارجه دارای اعتباری گردد

راجع بدعای قسم دوم استدها داریم طرحتی را که آقای داوودعه از نمایندگان راجع بترتیب رسیدگی بدعای افراد از ذوات پیش نهاد کرده اند و بکمسیون عدلیه و مایه مراجعه شده زودتر تصویب فرماید تا تکلیف از باب طلب معلوم هیئت محترم دولت نیز از گرفتاری این مسئله نجات یابد

مستعان الملک

رئیس - این هر بیضه را کمسیون هر ایس رای داده اند در مجلس فراتشود آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی بنده میخواهم عرض کنم که کمسیون فرامین مایه بدعای رسیدگی به لایحه دیون دولت بود و در جلسه اخیر هم وادی تنظیم شد که آقای وزیر مایه گرفتند بپردن دورارت مایه که یک مطالعات زیادتری درش بکنند و بیاورند و اگر در جلسه اشکالی

بیاورند در کمسیون فرامین مایه بزودی تمام خواهد شد و راپرتش تقدیم مجلس خواهد شد

رئیس آقای ارباب کبخسرو (اجازه)

ارباب کبخسرو بنده میخواهم عرض کنم راجع به آن مطالبی که آقای مستعان الملک نوشته اند کسانی که سابقه دارند تصدیق می کنند مطابق با واقع است و حقیقه برای مجلس شورای ملی هم زیاده نیست اغناسی که متعصن میشوند یک مدت طولانی بلا تکلیف بماند اینها برای این متعصن میشوند که زودتر بحقایق رسیدگی شود و برقرار فرماید که آقای فاطمی فرمودند امیدواری می رود که زودتر تکلیفشان معین شود و بنده تقاضا میکنم از ایشان اگر این مسئله مثل چیزهای دیگر ممکن است از وزارت عالی تأخیری بشود یاد آوری فرماید که زود تر تکلیف اینها معین شود

رئیس - آقای داور (اجازه)

داور بنده میخواهم عرض کنم در تقبیلانانی که آقایان کردند عرض کنم راجع بان طرحتی که یکمده زیادی از آقایان امضاء کرده اند

یک راپرتی از کمسیون فرامین مایه رسیده است میخواهم تقاضا کنم آن خیر امروز را اگر امروز ممکن نیست در اول جلسه آتی مطرح شود در اینجا کمسیون فرامین مایه احاله داده است بکمسیون عدلیه و باید تکلیف کمسیون هم معلوم شود که زودتر بتوان باین طرح رسیدگی کرد

رئیس - راجع بقانون امروزمان اینجا یک پیشنهادی شد و بنده عرض کردم نمیشود فرات کرد علقش اینست که آن پیشنهادی که شده است با نظامنامه موافقت ندارد پیشنهاد که میشود باید بطور طرح قانونی باشد و بکمسیون مبتکرات مراجعه شود بعد بپایند مجلس

آقای روحی پیشنهاد کرده اند قانون ممیزی جزو دستور شود مخالف ندارم ؟

فاطمی - بنده مخالف رئیس - بفرماید

فاطمی - اولاً اینکه آقای روحی در ضمن اظهاراتشان فرمودند که راپرت تمام نشده عرض میکنم تمام شده است و کمسیون فرامین مایه هم کاملاً وظایف خود را انجام داده است در چند روز قبل نشست و یک ماده تنظیم کرد و تمام شد باز اغلب آقایان یک ایرادات و اشکالاتی داشتند و تقاضا کردند که این راپرت داده نشود تا در خارج ما یک جلسه تشکیل بدیم و راه حلی پیدا کنیم در روز صبح ولی هنوز آن راه حلی که همه آقایان اتفاق نظر داشته باشد پیدا نشده

والا کمسیون راپرتش را داده و اشکالی

نیست و اگر امر بفرماید بنده الان ممکنست راپرتش را بدیم که برای پس فردهم جزو دستور شود

ولی بفرض برای پس فردا هم جزو دستور شود و بپایند اینجا مطرح شود آن اتفاق نظری پیدا نخواهد شد

پس بهتر اینست که در عرض اینکس پس فردا این را جزو دستور بکنند فردا آن جلسه را تشکیل بدند بنده بیاید در مجلس و این قانون تمام شود و هیچ معطلی هم نخواهد داشت

رئیس - باید رای بگیریم

روحی - اجازه میفرماید توضیح بدیم

رئیس - عده کافی نیست بفرماید روحی - در ضمن توضیحات بنده راجع به عدم تعطیل کمسیونها آقای رئیس کمسیون فرامین مایه بطور بلند گفتند که کمسیون قانون ممیزی را تمام کرده و آقای مخبر اظهار ایشان را تکذیب میکنند عقیده بنده اینست که هر چه پیشنهادی دولت است نباید در مجلس و ما روی آن مفا کرد کنیم و قانون ممیزی را اصلاح کنیم والا تا این کمسیون فرامین مایه هست قول میدهم که قانون ممیزی هزار سال دیگر هم نخواهد گذشت

رئیس - عده کافی نیست آقای سید یعقوب عده برای ختم جلسه هم کافی نیست

وزیر است و تلگراف - فرار دادی است مابین وزارت است و تلگراف و کمیتهای یونسکرس تقدیم مجلس شورای ملی میشود یک لایحه هم در باب اعتبار متحرک وزارت است و تلگراف تقدیم مجلس شورای ملی کرده ام و از طرف مجلس شورای ملی به کمسیون بودجه رجوع شده و کمسیون هم تصویب کرده است

چون موافق ماده لازم است خواهشندم برای دستور جلسه آتی مقرر فرماید که زودتر بگذرد

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - در جلسه گذشته که راپرت متعلق بکمسیون بودجه جزء دستور امروز شد

یکی راجع با استخدام یک نفر حداد آلمانی و یکی هم راجع با استخدام یک نفر معلم دندان سازی بنده بفرموده چهارم شد که مطرح نشد

رئیس - هر دو توافق دارد یکی راجع میشود بکمسیون معارف و یکی هم به کمسیون دیگر

عده کافی نیست (مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی م - شهاب منشی د کتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد و نهم صورت مشروح مجلس سه شنبه شانزدهم تیر ماه مطابق پانزدهم ذیحجه سنه ۱۳۴۴

مجلس سه ساعت قبل از ظهر بپریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه چهاردهم تیر ماه را آقای آقا میرزا شهاب فراتشود

رئیس - صورت مجلس مخالفی ندارد؟

آقای سید یعقوب - بنده عرض دارم

رئیس - بفرماید

آقای سید یعقوب - آقای میرزا حسن - خان پیرنیا بر حسب اطلاعی که ما داریم ناخوش هستم

در اینجا ایشانرا غائب بدون اجازه نوشته اند

بعدهت تذکر عرض کردم

رئیس - کمسیون هنوز اجازه نداده است

دیگر مخالفی نیست ؟

شباب - بنده عرض دارم

رئیس - بفرماید

شباب - در دو جلسه قبل وقتی که راپرت کمسیون قوانین مایه راجع بالقاه منع صدور پوست بره مطرح بود در تبصره پیشنهاد شده بود که عوائد حاصله برای صحنه ایالات و ولایات تخصیص داده شود

بنده پیشنهاد کردم که ایالات هم علاوه آقای مخبر هم قبول کردند

بعدهت پیشنهاد آقای تدین که عوائد حاصله صرف معارف و صحنه شود قابل توجه شده و به کمسیون رفت و در راپورتی که بعد از طرف کمسیون بمجلس آمد ایالات هم الحاق شده بود و در جلسه گذشته وقتی که راپورت کمسیون فرات شد بنده از نقطه نظر اینکه رای گرفته می شد به پیشنهاد آقای تدین پیشنهاد کردم که کله ایالات هم سه ره شود

و تصور نمی کنم مجلس مقدس هم مخالفی داشته باشد با اینکه عوائد حاصله از پوست بره بصرف صحنه و ایالات و ایالات برسد

ایلات که در واقع فاقد تمام وسائل حفظالصحه و معارف هستند البته مجلس مقدس موافقت خواهد داشت که یک قسمت از این عوائد بصرف صحنه ایلات برسد و اینکه با پیشنهاد بنده موافقت نکرد گمان میکنم از این نظر بود که بعضی از آقایان نظر داشتند که فقط تخصیص بصحنه داده شود

اینست که بنده عرض میکنم همانطور که آقای مخبر از طرف کمسیون قبول کردند

که ایلات هم در راپرت اضافه شود

رئیس - آقایان اظهاراتی که میفرماید راجع بصورت مجلس نیست

شباب - بلی صحیح است راجع به صورت مجلس نیست ولی بنده برای اینکه کله ایلات قبول شده بود و بعد در وقت رای گرفتن عرض خواهم عرض کنم که گمان نمی کنم مجلس مقدس موافقت نداشته باشد که ایلات هم علاوه شود

رئیس - آنچه چه تردیدی نشده بود شما پیشنهادی کردید رای گرفته شد و قابل توجه نشده بعدهت پیشنهاد آقای تدین رای گرفته شد و تصویب شد

هیچ تردیدی نداشته

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای دولت آبادی (اجازه)

دولت آبادی - مسئله تعمیم سواد خواندن و ته شستن و حساب کردن بکسی از مسائل است که همه وقت ملت با توجه داشته است

نمایندگان ملت هم در ادوار سابقه همیشه متوجه بوده اند و مخصوصاً در حین جریان امور حکومت قملی این مسئله مدخلیت زیاد دارد

تصدیق میفرماید که بالاخره یک روزی موکل با با تمام و گشایش را بخط خودش بنویسد و این فرع داشته سواد است

و این مدت مدیدی که قوانینی برای این کار از مجلس گذشته است از قبول قانون اساسی معارف وغیره

چرا این قوانین اجراء نشده است ؟

برای اینکه اولاً در مملکت امنیت و آسایش نبوده است و ثانیاً هم باید دولت در تمام نقاط مملکت داشته باشد درازمه اخیراً نداشته است

دوم احصائی در مملکت نبوده

و مسئله تعمیم با اجباری بودن تعلیمات ابتدائی فرع بر وجود احصائی است

و اساسش داشتن سجل احوال است

سوم مسئله بودجه است که هر وقت اسم مسئله تعلیم و تعلم اجباری برده میشد میگفتند هو این یک بودجه گراف و زیادی لازم دارد و قبول نیست

بنده در خاطر دارم که در ابتدای تاحیس معارف چندین در تمام مملکت پنج نفر آدم که بتواند الفبا را بطرز جدید درس بدهند بود ولی وقتی که شروع کردیم معلم پیدا کردیم کتاب پیدا کردیم

تعلیم و تعلم ابتدائی یکی از کارهایی است که هیتقدر که شروع شد وسائش جمع و آسایش فراهم میشود

حالا در این وقت که دولت مصمم شده است قانون سجل احوال در همه جای مملکت اجراء کند

بنده منتقم که هر گجا قانون سجل احوال تمام شود معلوم می شود چند تا بچه هفتساله هست مأمور معارف هم مکتب خانه های آنها را با یک اسول مختصری میتوانست منظم کند کتابش را در دست بدهد

وسائیل طبع کتاب هم فراهم است

بدین اینکه عجلتاً چیزی تعمیم دولت شود

مکاتش را مالک بدهد

خرج معلم را هم رعایا بدهای و اولیایه اطفال بدهند

اینکار شدنی است

در اینخصوص با وزارت معارف هم صحبت کردیم

وزارت معارف میگوید

با سالها صد هزار تومان که برای این کار اعتبار داده شود در ظرف دوسه سال در هر گجا قانون سجل احوال اجراء شود هر چه طفل هفتساله هست ترتیب درس خواندن و نوشتن و حساب کردن را میتوانیم بآنها باموزیم

یک مسئله دیگر هست

در همین بودجه معارف آقایان که اطلاع دارند تصدیق می کنند که یک محل هائی هست که ممکنست از آنها کاهیده و به خرج تعلیمات عمومی برسانیم

نمیخواهم وقت مجلس را بگیرم فقط یک کله اشامی کنم

یک طفلی را از خانه پدرش دستش را بگیرند بیرون بیاورند بپرند توی صحرا رها کنند سر گردان و حیران که نه بتواند بخانه پدرش برگردد و نه بتواند بخانه ای اساسی معارف وغیره

چرا این قوانین اجراء نشده است ؟

این معارف امروز بر گرام موجودی که داریم عیناً این مسئله است که بچه را از خانه پدرش بیرون کنند نه آن تحصیلی که برای او لازم است که بنویسد بخواند و آنرا تکمیل کند و بعد برگردد بخانه پدرش و با همان کار پدرش زندگی کند برای او ممکنست

نه دستش بزند گمانی دیگری می رسد

پس ما میتوانیم این اصلاحات را در همین بودجه معارف بکنیم یعنی شش کلاس را چهار کلاس کنیم و یک اصلاحاتی در یر گرام بنمائیم

آقایان ملاحظه فرموده اند اولاد هائی دارند و بدمرسه میروند بواسطه این یر گرام روح و جسم این اطفال کاهیده می شود

ما بجای توابع گناه کرده ایم

ما می توانیم از این بودجه معارف یک قدری بکاهیم و یک مبلغی صرفه جوئی کنیم و بدهیم

برای اجرای این لایحه

بعلاوه همینطور که در روز یک معالی برای تعلیمات ابتدائی معین شد

در ماده ششم قانون اداری وزارت معارف هم نوشته شده است که اوقاف مجهول البصر باید صرف امور بریه و تعلیمات بشود

تعلیمات هم جزو امور بریه است

ما بر این با اقداماتی که آقایان برای زیاد کردن بودجه معارف کرده و میکنند در ساه این اقدامات همه امی دولت مانی ندارد که از دولت تقاضا کنیم ما جا قانون سجل احوال را اجرا کردیم مدتهاست ازین نوشتن اطفال را هم در ضمن اجرا میکنند

این لایحه را تقدیم مقام ریاست مکنتم واستعدا دارم زودتر این لایحه را بفرمایند بپندازند

رئیس - آقای دکتر امیر خان اعلم - چون بنده برای معالجه چشم استعدای مرغور نمودم و این معالجه هم مثلزم یک مسافر از خواهد بود اگر چه فعلاً وسائیل مسافرت برای بنده ممکن نیست ولی نظر با همت عضو عرض ناچاره قدر قدری داشته باشم وسائیل حرکت خودم را اگر لازم نشد برای معالجه فراهم بیاورم و برای همین هم هست که مرخصی را از روز حرکت تقاضا کردم اما چون ممکن بود وسائیل حرکت فراهم بیاید اجازه خواهم بگزار دیگر بطور اختصار خاطر معشرم آقایان بنامشان گان را بوضعیات امور صحه مملکتی جلب کنم تا انشاء الله در این موقع که کمسیون بودجه مشغول مطالعه دخل و خرج مملکتی است راجع با مورد صحنه توجوی فرماید بودجه صحه را مقدم سازند

بطور مقدمه عرض میکنم که در تمام دنیا امور صحنه زمینه را تشکیل میدهد که در روی آن تمام جمعیت ها و فرق سیاسی متحد و متفق میشوند نه تنها در یک مملکت بلکه در میان مملکتهای مختلف هر اندازه منافع سیاسی آنها مختلف باشد در مسائل صحنه با هم موافقت دارند و با یکدیگر کمک و مساعدت میکنند و نظریات شخصی و سیاسی را کنار میگذارند

در دنیا ای متدین راجع با مورد صحنه در مقابل آلام و اسقام بشریت اعمال نظریات سیاسی را بکار نمیبرند

هر کس دارای هر مسلکی باشد هیتقدر که یک قدم برای تأمین حفظالصحه برداشت از ظرف دشمنان سیاسی او هم با او کمک میشود

امیدوارم وطن عزیز ما هم دچار نظریات شخصی و سیاسی نشده و همه در یسرت امور صحنه متحداً و متفقاً کار کنیم تا شاید از این همه تلفات هولناک که همه ساله بمیدهم

و نفوس مملکت مارا روز بروز کم میکند جلوگیری کنیم

دور گذر نشان زمامداری حضرت آقای رضا خان بهلوی برای حصول مقصود بهترین موقع است و همین جهت ایشان نظر با همت موضوع صحه را در تحت توجهات عالی خود قرار داده اند

من تنها دارم مجلس مقدس هم از طرف خود کمک و مساعدتهای لازمه را درین نظر فرمایند و بنایات مقدس رئیس معظم دولت همانطور که در سایر مسائل معاضدت میکنند در مسئله صحه هم معاضدت و کمک بفرمایند و در مسئله صحه بیش از سایر مسائل جدیت کنند

برای کلیه مسائل ما کمسیون های مخصوصه داریم و علاوه بعضی مطالب بیش میآید که برای آنها هم تقاضای بعضی کمسیون های مخصوصه میشود و بنده پیشنهاد خواهم کرد که یک کمسیون پیش تفریح یا بیشتر از شعب برای رسیدگی و مطالعه جهت تهیه وسائیل تأمین حفظالصحه عموم مملکت انتخاب نمایند

بنده بنده اولین وظیفه نماینده کی قبل از همه چیز جدیت ذر حفظالصحه حال ما کلین است امیدوارم بعد از تعطیل مجلس اشاه الله آقایان با این پیشنهاد بنده موافقت و مساعدت فرموده و این کمسیون تشکیل شود

همانطور که عرض کردم تأمین حفظالصحه عمومی اولین وظیفه همه نماینده است و نه تنها از وظایف نماینده کی است بلکه از وظایف انسانیت و اسلامت است بنده هم اگر تا آنوقت وسائیل مسافرت خود را بطوریکه حدس میزنم نتوانم فراهم آورم البته شرکت خواهم کرد و تجربیات خودم را بعرض آن کمسیون عرض کنم رسانید ولی اگر توانستم وسائیل حرکت را فراهم کنم از آقایان که برای کمسیون صحنه معین میشوند و همینطور از سایر آقایان استدعا میکنم وقتی که در مسائل صحنه عمومی بحث می فرمایند در نظر داشته باشند

همانطور که در هنگام مرض خودشان یا اولاد خودشان مایل هستند که بهترین اطباء دسر بالین آنها بیاید و غذا و درای آنها دسر موقع برسد این را بدانند که آن فقرا و ضغفا هم همین آرزو را دارند

آنها هم جان خود و اولاد خود را عزیز میدانند

در هر صورت صحه عمومی ایران خوب نیست

امراض مختلفه خاصه مالاریا در اغلب نقاط با کمال شدت حکم فرما هست در ممالک اروپا فقط برای مالاریا سالانه میلیونها شرح میکنند

آلچه در نظر بنده مست اینست که

فلا دولت ابطالی از چند سال با نظر طرف
سالیانه هفده ملیون برای مبارزه با مالاریا
شرح می کند .
در مملکت همجوار ما ترکیه با بودجه
هنگفتی که برای صبحیه دارد در مجله
الهلال احمر راجع به مالاریا اینطور
مینویسد : مالاریا نسل ما را تغییر داده آن
جوانهای قوی البینه آن ترکهای پیشین
ما در اثر مالاریا از بین رفته اند مینویسد
ما ترکها همان اندازه که برای استقلال
خود میکوشیم باید در جنگ با مالاریا هم
هماقدر جدیت و فداکاری کنیم
مالاریا در ایران ما هم قتل عام
می کند .
ما در مقابل چه کرده ایم ؟
مدهاست پیشنهادی برای خشک کردن
سیاه آب های شهربار تقدیم شده هنوز
کمیسیون محترم فوائد عامه بانهایت حدیثی
که دارد متأسفانه نتوانسته است نتیجه
بگیرد و همه روزه صد ها ایرانی رنجبر
حقیقی که دست رنجشان مایه آسایش ما
است از بین میروند .
دولت دوا فرستاده است جمعیت شیر
و غور شیرد سرخ دوا و طبیب معین کرده
و فرستاده ولی تا این آنها خشک نشود
صد ها طبیب و خروار ها دوا و گنه گنه
کافی نخواهد بود
منتهی در میان رعایای شهربار و
ساوجبلاغ مالاریا حکمرمانیست در ماژنهران
در خراسان .
در گیلان و سایر نقاط مهم ایران هم
مالاریا حکم فرماست
وسالیانه عده زیادی از ایرانیها را به
خاک سیاه میشانند بعد از مالاریا مهمترین
بلائی که گرفتار آن هستیم و با وجود آب
وهوا و آفتاب ایران همیشه در تریب
مرض سل است که همه ساله عده زیادی
از اطفال و جوانان ایران خاصه جوانان
تحصیل کرده مبتلا بسل شده از میان
میروند .
مرض سل تنها در فقر است
در اقیانوس هم زیاد دیده می شود
در ممالک متدینه جمعیت های مخصوص
برای مبارزه با سل تشکیل شده و پارلمان
ها مساعدتهای مهمی می کنند .
مریضخانه های مخصوص برای جلوگیری و معالجه
این مرض در سایه مساعدت آنها تشکیل
شده و بیضخانه در مملکت ما هنوز يك قدم
در این راه برداشته نشده و اگر هم با استقبال
هزاران بلاؤ آفتی جمعیتی با مرام نوع
پروری و جنگ با این امراض پیدا شود
نه تنها مساعدتی در پیشرفت مقصود آن جمعیت
نی شود شاید خدماتی هم که کرده
است
فدای نظریات خصوصی می شود
بعد از این دمرض امراض تناسلی
است که در سراسر مملکت ایران بطور

و حشمتا ک دیده می شود
امراض چشم مخصوصا جوش بلکها
که فراموشی گویند در ایران بدرجه ای است
که کمتر چشم سالم دیده میشود
آن زارخ بیچاره که در جلوی آفتاب
برای تابیدن نور و آسودگی ما جان
میکنند و کار می کنند گمان می کنم حق
داشته باشند که ما برای او کاری بکنیم که
اتلاگور نشود
جمعی از نمایندگان - صحیح است
دکتر امیرخان اعلم اگر بغواهم
شرح امراض مختلف و تلفات هولناک
خودمان را خاصه در ولایات عرض دارم
هم اسباب تاجر آقایان خواهد شد هم يك
ساعت و دو ساعت و سه ساعت کافی نخواهد
بود
بالاخره بقیه من باید فکر صحیح
کرد و تصمیم قطعی گرفت والا مملکت ما با
ایر و سست و باین عرض طولی که بقول
دکتر کلیبور بقدر آسیانی و فرانسوی و آلمان
رسمت دارد با ده میلیون نفوس آنهم اغلب
مریض ممکن نیست باین زودی تیشرفت
کنند .
بنده معتقدم که آبادی و ثروت و
عظمت مملکت بسته بده بازوان توانای
مملکت است
بعقیده من مهمترین نعمتهای مملکت
صحت و امنیت است .
همانطور که فرموده اند نعمتان -
مجهولتان الصحت والامان
اگر طرق و شوارع بمنزله شرائین
مملکت است اگر معارف دفاع مملکت است
با کمال جرأت عرض کنم صبحیه روح
مملکت است و بدون روح نه در شرا این
خون جریان پیدا خواهد کرد و نه دماغ
وظائف خود را انجام خواهد داد
و برای اینکه گفته شود معارف را
فراموش میکنند چنانکه در خارج شیده ام
لازمست این را بطور جمله معترضه
عرض کنم که بنده در همان حالی که همیشه
در صبحیه صحبت میکنم کمتر از هیچ معارف
خواهی خدمت نکرده و تنها بحرف هم
قناعت نکرده ام بلکه همیشه برای معارف کار
می کرده ام مدرسه طبیبی زنانه ایران که در
تاریخ وطن ما شاهد عنوان مهمی داردهمان
بیمارستان زنان و کودکانی است که بنده
تاسیس کردم
فایده های تحصیل کرده شاگردان و
دبیله های آن مدرسه هستند و سال آتی در
همان مریضخانه دوره طب کامل گفته
می شود
اگر شاگرد مدرسه طب در مریض -
خانه ها عمل میکنند نتیجه پرگرمی است که
بنده برای مریضخانه احمدیه که آنهم از
تاسیسات خود بنده است نوشته بودم
رس بنده به معارف عملا خدمت
کرده ام

و به حرف هم قناعت نکرده ام عقیده
بنده این است که قسمت اعظم بدبختیهای
ماتنیجه فقدان وسائل صبحیه عمومی
است .
از یک جامعه مریض چه اقدام مهمی را
میتوان انتظار داشت ؟
جامه مرکب از افراد است .
وقتی که افراد مریض شدند جامعه
مریض است و از مریض نمیتوان برداشتن
قدمهای بلند انتظار داشت .
فکر مریض مریض است .
جهالت ما و فقر و فاقه ما و بیگاری ما
همه نتیجه نداشتن صبحیه عمومی است زیرا
شخصی سالم و قوی البته بیکار نمی ماند و
بغوی ملتفت می شود که باید کار کند و مثل
دیگران تحصیل علم کند و قوی باشد ولی
شخص مریض هر قدر بگردد و بصیحت
کنند که باید کار کند و با علم
و قوی باشد نمیتواند معنی این حرفها
را ادراک نماید .
نوزده سال است بنده با ایران مراجعت
کرده ام این مدت شب و روز خدمت معارف
و راه را شنیده ام صد ها بلک هزار ها
کفرانس و انجمن ها که خود بنده هم در
بعضی از آنها شرکت کرده ام تشکیل
شده معذک حالا شکایت نمی کنیم
که معارف ما آنطور که لازم است پیشرفت
نکرده .
چرا قبل از اقدام اداره قشونی در
آذربایجان یک رشته راه هم خودمان نساخته
بودیم ؟
بعقیده بنده اینها همه نتیجه عدم وسیله
حفظ الصحت است .
این يك اصل مسلمی است که شخص
مریض هیچ علاقه بگری ندارد .
اگر فرض کنیم که جهاتی مرکب
از فراد مریض باشد ممکن نیست در
منافع عمومی کار بکنند زیرا هر کس در فکر
خودش است .
ظاهر آ معارف نفوذ می شود بجان و مال هم
حاضر کار هست اما وقت عمل که میشود
هیچ اثری نیست .
بهترین دلیل بنده هم همین کمیسیون
مخصوص است که از بهترین و منورالفکر
ترین و بانفوذترین هو وطنان ما سه سال است
برای معارف تشکیل شده و گمان نمیکنم
در این مدت بیشتراز دوازده هزار تومان
جمع آوری کرده باشد . چرا ؟
برای اینکه سدهای استمداد کمیسیون
در جامعه مریض اثر نمیکند .
حالا بعضی عقیده دارند که این جهل
عمومی است که نمیکند اثر کنند ولی
بعقیده بنده اینطور نیست .
زیرا آنهایی که بیشتر تحصیل کرده اند
لاقیتر مانده اند
و علت حقیقی همان است که عرض
کردم .

ایرانیان قریب این مسئله را خوب ملتفت
شده بودند
آقایان در تواریخ دیده اند که ایرانیان
اولاد خودشان را در سرما و گرما می گذاشتند
که آنها یک ضمیمه البینه هستند از بین بروند
آنها که قوی البینه هستند با ما اندوخته ترین
علت عظمت باستانی ایران همین اقدام
بوده است
در عهده ساسانیان انوشیروان عادل
برای تمام قرا و تقصبات مملکت اطباء صحتی
فرستاده بود و از این راه عظمت ایران را
تأمین کرد .
دین مبین اسلام اساس حفظ الصحه
و باعالی درجه رسانید
و حفظ نفوس را بر همه چیز مقدم داشته
در اسلام (البته آقای مدرس بهتر
میدانند) غیر از مواضع جهاد و دفاع از وطن و
دین حفظ نفس بر تمام مسائل و احکام مقدم
است
اگر بتاریخ دوست سال قبل زمان
صوفیه نظر کنیم می بینیم که صوفیه برای
تأمین عظمت خود در تمام شهرها مریضخانه ها
بخوان دارالشفای تاسیس گردید
نادر شاه انشارا کرتیج های معیر العقول
کرد بعقیده من برای این است که قوی البینه
بود
دور نزوم
حضرت اشرف آقای رضا خان بهلوی
زماندار کنونی مادر سایه صحت مزاج و رفوت
بنده توانست این همه خدمات را انجام
بدهد
قشون را پیش برد
معارف را هم دارد پیش میبرد که عملا
قریب قشون ما مثل قشون های خارجه
میشود
مثل اینکه بنده در دو سال قبل هر وقت
خدمتشان میرسیدم هر قدر زود میرفتم
میکندند تشریف بردمانه میدان مشق پس
اینها همه نتیجه بشیه قوی است
قوی الاراده بوده اند
حال اگر در مملکت اکثر افرادی قوی
البینه باشند البته مملکت با قدمتهای بلندی
رو بترقی سیر خواهد کرد پس باید در راه
صبحیه عمومی فداکاری کنیم
صرف کسر بودجه را هم که آقای
دولت آبادی فرمودند بعقیده بنده تا بحال
آفت جان معارف و توسعه صبحیه عمومی
بوده باید در این مورد بخصوص کتاب بکنیم
و بعقیده شخص بنده (چون در خارج عرض
کرده ام در اینجا هم عرض میکنم
که فرض هم اگر باشد باید در حفظ الصحه
عمومی را تأمین نمود
اساس معارف هم روی حفظ الصحه
است .

عقیده بنده در خصوص صبحیه و معارف همیشه
این بوده است که اگر فرض هم شده
است بکنیم
و ولی که در این دو مسئله خرج
می شود خرج نیست نفع است و دخل
است
نمایندگان محترم مخصوصا نمایندگان
ایالات و ولایات همان علاقه مندی را که به
معارف دارند باید با مورد صبحیه هم داشته
باشند و بنده هم چون وکیل خراسان هستم در
این عقیده با آقایان شریک و برابری این که
ندانند علاقه من تازگی ندارد فقط يك
دلیل عرض می کنم
آن این است که از نوزده سال قبل که
از اروپا با ایران مراجعت کرده ام در سایه
توجهات امروطنان عزیزم بمقامات عالی
رسیده ام
وزیر هم بوده ام وکیل هم بوده ام حالا
هم هستم این مقامات من همه حقوق داشته
است .
حقوق آنها را خوب است در يك صفحه
بشویسد حجم بزند و وجه هر دهم که بنده
شخصاً برای امور صبحیه مملکتی خرج
کرده ام
اگر در صفحه دیگر جمع بزنند در مقایسه
نمایند معلوم میشود که بنده همیشه مجانا
خدمت کرده ام این حقونهائی را که در
ازای زحمات خود دریافت میداشتم بصورت
مریضخانه بوظیفه کرده ام
خلاصه برای اینکه مزاحم خاطر
آقایان نشوم فقط راجع بیودجه اینجاء عرض
میکنم که بودجه صبحیه در بار سال و برابری
سال صدوسی و شش هزار تومان بوده
است که از آن
سی و دو هزار تومان برای مریضخانه
دولتی
سیزده هزار تومان برای مریضخانه
وزیری
ده هزار تومان برای مریضخانه نسوان
بیست و دو هزار تومان برای انستیتو
اداره صبحیه و باره معارج اداری بود
و در باره معارج اداری
باید عرض کنم که بودجه آبله گوئی و
قبیله که حقیقتاً باید از عشر نواقل داده
شود .
ماله قبول نکرده گفت حتماً باید در
بودجه باید بودم موضوع کنیم و تمام معارج
اداری و اعتبارات از بودجه داده شده
آقایان در بار سال حق داشتند که
فرمودند برای ولایات و ایالات چیزی منظور
نشده اگر چه آن بیست و نه هزار تومان
قرائین خانها راجع میشود بولایات چهار
هزار تومان شهریار مال مرکز نیست
و باید یازده هزار تومان اعتبارات
تقریباً سی هزار تومان ولایات است و اینکه

پارسال بمقر بود بنجاه هزار تومان که خرج
مریضخانه های طهران میشود کسر کنیم
و به ایالات ولایات بفرستیم البته اگر این
ترتیب میشد بنده هم چون وکیل ایالات هستم
اول کسی بودم که رای میدادم ولی از طرف
دیگر نمیتوان متکرر شد که مریضخانه های
دولتی یا مریضخانه نسوان را که در آتیه
برای طبیب ها و قابله ها میبروزند که
محتاج بقابله های بیگانه نباشیم نباید قلم
بزنیم
فقط این کلام را عرض میکنم که این
بولهائی که در این مریضخانه ها در مرکز
خرج میشود به ایالات و ولایات هم
مربوط است
زیرا اولاً اغلب از مرضا اهل طهران
نیستند از طرف می آیند و در اینجا معالجه
میشوند
ثانیاً این در حقیقت يك بودجه معارفی
است
بوجه صبحیه در واقع نیست
برای اینکه این اطباء که باز
غالبشان از ایالات ولایات می آیند برای
تحصیل در دارالفنون باید در مریضخانه ها
عملیات بیندازند در مریضخانه ها عمل نه
بینند چندان اعتمادی بکار آنها نخواهیم
داشت
پس این پول برای صبحیه خرج نمیشود
و اگر بگوئیم این پول را نصف کنیم نصفش
را بفرستیم بولایات مثل این است که يك
چارک ماهوت برای کلاه خودمان بگیریم بعد
بخواهیم يك سرداری هم از او درست کنیم
و آن را رنگه نکه کنیم بالاخره نتیجه این
بمیشود که این یازده
پاره پاره میشود ولی سرداری خواهد شد
نه نیم تنه نه آن کلاهی که میخواستم چون
چون بطوریکه عرض کردم آقای رئیس -
الوزراء امور صبحیه را در تحت نظر خودشان
گرفته اند و صد هزار تومان ببودجه صبحیه
علاوه شده است از این مبلغ هم چون مریضخانه ها
خراب است
و آقایان ممکن است بروند مریضخانه
ها را به بینند ما مجبوریم مریضخانه ها را
تعمیر کنیم
پس از این پول يك قسمتش برای این
مصرف نمیشود ولی این هم کافی
نیست . . .
آقای سید یعقوب تمام صد هزار تومان
هم کافی نیست
دکتر امیرخان اعلم بنده همیشه
فریبات آقای آقا سید یعقوب را با کمال
ادب می شنیدم به علاوه بنده زیاد صحبت
نمیکنم حالا هم که عرض میکنم برای
این است که این عرایض لازم است و بنده
چون با مورد صبحیه خیلی اهمیت میدهم وقتی
دکتر ملسیو اینجا بود برای اینکه يك
معلی پیدا کنیم مکرر با ایشان صحبت میکردیم
و ایشان میگفتند يك مرتبه میشود از اینجا

بکوه دعاوند جشن کرد ولی نمی شود از
حقوق يك وزارتخانه يك تومان کسر
کرد .
من با نهایت موافقتی که در پیشرفت
امور صبحیه دارم چه کنم مهمل نیست و
بالاخره پس از فکر زیاد محلی را که بنده
بارفیع محترم آقای مشیر معظم در نظر
گرفتم مشایه عایدات کبریت بود که امیدوارم
انشاء الله حل شود
این بود شرح امور صبحیه ما و همه
آقایان هم علاقه مند هستند و امید است عملا
علاقه خود را نشان دهند .
اگر بنده توانستم وسایل حرکت خودم
را فراهم بیاورم و تا آنوقت نبودم امیدوارم
آقایان و مجلس پنجم امور صبحیه مملکت
را بیک جانی رسانند و يك نام تاریخی از خود
بیارگار پائی گذارند
آقای سید یعقوب بنده پیشنهادی کرده
بودم راجع نا انتخاب اعضا
رئیس - حالا موقعش نیست آقای
سلطانی
(اجازه)
سلطانی - چون مذاکرات طول
کشیده بنده عرض خودم را خیلی مختصر
عرض میکنم
شول اول قانون مرور زمان در کمیسیون
عدلیه گذشته و همانطوریکه آقایان ملاحظه
فرموده اند طبع و توزیع هم شده پانزده
روز هم مدت برای نظریات آقایان معین
شده بنده نظر اینکه قانون مرور زمان برای
مملکت لازم است
مواقف لیکن ممکن بود این قانون
را بطوری تدوین کنند که ضمناً مخالفتی هم
با دین اسلام نداشته باشند بنده میدانم آقای
آشایشی جلال هم بهتر از بنده میدانند
که این قانون با ضروریات دین اسلام
مخالفت دارد
و از این جهت بنده لازم میدانم نظریات
خود را عرض کنم
(همه هم بین نمایندگان)
آقای سید یعقوب اینطور نیست - همه
متدینند
سلطانی - البته همه متدینند و همه
عاملند
ولی بنده ثابت میکنم (همانطور که
اعتراضات خود را هم نوشته ام) که این
قانون که قملاتدوین شده حالا اگر تشریح
کنند چه عرض کنم مخالف با ضروریات دین
اسلام است
ویش از این دیگر چیزی عرض
نمیکنم
عرض دیگری که میخواهم عرض کنم
این است که البته آقایان بغوی میدانند
در موقع گرفتن مشروطه نوبدی که بر مردم
میدادند و تشویقی که میکردند این بود که
عدالت در مملکت حکم فرما خواهد شد و
اگر اشخاص باشند که بزور مال مردم را

تصرف کرده باشند از آنها مسترد کرده و
صاحبانش رد میکنند
ولی این قانون فعلی کاملاً از این
ترتیب جاو گیری میکند
مانا حالا مشروطه بتمام معنی که يك
نقزی بتواند کاملاً مشروطش برسد و از حقیقتش
استفاده کند نداشته ایم .
قانون مرور زمان يك وقتی بموجب يك
تصویب نامه وضع شد که حالش بر همه معلوم
است .
این قانون در زمان کابینه سیه سالار
وضع شده ملتش هم این بود که در خصوص
املاک ماژنهران بر سیه سالارها داشته
و او در کابینه خودش هم این معکه را که
مدعی علیه عارض شده بود منحل کرد و هم
آن وکیل را تبعید کرد .
و هم این قانون را بموجب تصویب
نامه وضع کرد که دعوی بیش از ۲۰ سال
پذیرفته نشود مخصوصاً ماده ۳ این قانون
بشرحی که در اینجا تدوین شده است طوری
است که اگر يك معکه در جریان باشد و
از معکه ابتدائی گذشته باشد و از استیفاء
هم گذشته و به تیزرفته باشد .
باز مدعی علیه میتواند استفاده از این
قانون مرور زمان بکنند .
و اگر ملاحظه فرمائید خواهید دید
که قانون مخالف قانون قلمی مملکتی هم
هست .
زیرا تیز طریق قوانین جاریه می -
تواند يك حکمی را نقض کند یا ابرام
کند .
البته این مسئله را باید در نظر گرفت
که حقوق ضعیف با ایال نشود و قوانینی که
وضع میشود باید از روی مصالح مملکت
و مردم باشد همین بود خلاصه عرض
بنده .
رئیس - آقای شیروانی
(اجازه)
شیروانی - امروز چیزی در دستور
ندایم ولی از آن طرف شاید ۵۰ طرح
قانونی در کمیسیون ها موجود است که
عده از آنها برای دستور حاضر است ولی
در این حال يك مسأله هم در اینجا باید
گفته شود .
این مرتبه پنجم یا ششم است که بنده
در دوره پنجم از مذاکرات قبل از دستور
استفاده میکنم .
یکی از اشخاصیکه در کمیسیون تجدید
نظر در نظامنامه داخلی با مذاکره قبل از
دستور مخالف بود بنده بود ولی در عین
حال يك مملکتی که درد ها دارد باید
يك مسائل لازمی را در موقع خودش اظهار
کند .
بنده در فلسفه مذاکره قبل از دستور
فکر میکردم و لازمست در این زمینه
دوسه کلمه حضور آقایان عرض کنم
اساساً يك ولایتی طرف اعتماد مجلس

که باین قانون مهم‌رای بدهند و از این جهت بنده کاملاً مخالف و تصوم می‌کنم باید گذاشت برای بعد و با دقت و از روی بصیرت درش رای داد

بهار- اجازه میفرمائید؟

رئیس بفرمائید

بهار- عرض کنم اگر مخالفت آقای وکیل محترم حقیقتاً مربوط بجدله یعنی تعجیل بودند بنده هم با ایشان موافقت می‌کردم

ولی در صورتیکه عجله بیکاررفته باشد و این مواد با تعجیل فراهم شده باشد و قصد ناطق محترم مخالف با تعجیل بود ولی متأسفانه این مواد با عجله تقدیم شده و ناطق محترم حقیقتاً فلسفه مخالفتشان و علت مخالفتشان با اصل تعجیل بود و ایشان می‌خواهند بالاخره مخالفت کنند باین موادی که در دوره تقنینیه با احساس نهایت لزوم این اصلاحات تهیه شده است و بدینجهت در دوره چهارم بواسطه تلفیق عبارات شبیه با فرمایش ناطق محترم عقب عقب رفت تا این اصلاحات ماند برای این دوره مجلس و در این دوره از ابتدای دوره تاکنون کمیسیون تجدید نظر زحمت میکشد و وزارت داخله درین باب چندین ماه مشغول شده است

و تمام مواد قانون در تحت نظر گرفته شده است

و با تطبیق این اصلاحات با سایر مواد در تمام این دفت‌ها امروز تمام شده است و اینکه ما بعضی از مواد را مسترد داشتیم از نقطه نظر یک اصولی بود و همین واسطه که ناطق محترم مخالفت کردند ما آن مواد را پس گرفتیم

یعنی موادی را که کمیسیون تقدیم کرده بود ممکن بود چندین هفته یا چندین ماه روی آن مواد صحبت شود و حقیقتاً آن مواد خیلی مهم بود و دارای همان مفهومی بود که ناطق محترم فرمودند و نمیشد به عجله درش رای داد

یکی راجع بتقسیم عده و کلا بود بنده نفوس مملکت و یکی این قضیه بود که هر یک از نمایندگان یا بستی صد نفر معرف داشته باشند و این در بعضی از ممالک اروپا هم معمولست و عقیده بعضی این بود که در ایران هم معمول شود

ولی چون این يك ساله بود که خیلی زیاد باید درش صحبت بشود از این جهت فعلاً کمیسیون آنرا مسترد داشت

یکی محرومیت روسای دوائر دولتی بود و فلسفه هم داشت و بالاخره طرفدار هم داشت

ولی ممکن بود زیاد درش صحبت کرد و بجمله نمیشد درش رای گرفت به این واسطه بعضی از این مواد را پس گرفتیم زیرا مقصودمان پیشرفت بعضی اصلاحات

بود و اگر باین اصلاحات رای داده بود برای ملت ایران و برای عموم علاقه‌مندان و آن این است که در بودن يك دوره تقنینیه انتخابات دوره تقنینیه دیگر شروع بشود و بالاخره آن فواصل دور و دور از بروزخ های بی‌منی بین پارلمانها واقع نشود و سایر مواد هم از همین قبیل مسائل بهیمی است و مسائلی است که در چندین دوره تقنینیه در موفع انتخابات دچار بوده اند و بالاخره در نتیجه حیات یکساله کمیسیون و در نتیجه دقت و مراقبت وزارت داخله و با توافق نظر دولت این قسمت در مواد حاضر آمده شده است

و بالاخره نمیشود به غیر کمیسیون ایراد گرفت که چرا نیساعت بظهور مطرح کرده است زیرا با این دلیل باید از این ساعت به ظهر مانده دیگر هیچ قانونی مطرح نشود و مجلس باید تعطیل شود

در صورتی که ما مکرر در این راه که در نیم ساعت بظهور مانده خیلی از قوانین مهم آمده است و مطرح شده گذشته است و حالاً هم اگر نمیخواهید در يك مجلس رای می‌شود

و بماند برای بعد از تعطیل یا اینکه يك مجلس فوق العاده رای می‌دهیم تشکیل شود و این قانون بگذرد و در هر حال مقصود ما این است

که این مسئله تمام شود و این يك چیزی نیست که برفع بنده یا شما تمام شود مسئله ایست عمومی و مناسبت هم عمومی است و اختصاص به افراد و دستجات ندارد و حقیقتاً آقایان باید تمامی معتقد باشند که این مسئله از نقطه نظر وجدان پارلمانی حل خود نه از نقطه نظر دستجات

رئیس- آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی- بنده موافقم به این که مخالف عرض کنم

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- بنده تصوم می‌کنم فرمایشات آقای چهارم بمطلبه بیشتر شبیه بود تا به يك منطق ایشان فرمودند تا بجمله در این کار نداریم

در صورتیکه در اطاق آینه بنده دیدیم که آقایان کمیسیون را تشکیل دادند و در همان موقع ایشان را دعوت کردند برای کمیسیون و خیال میکنم همان طور که آقایان فرمودند این مواد کل چنین شده و فقط از نقطه نظر منافع اشخاص نبود و این همه برای عموم نیست و بلا و باید در این مواد زیاد دقت و مطالعه شود و اگر منظور تعدیل قانون انتخابات است بگذارند بعد از تعطیل و اگر در این دوره هم تمام نشد میماند

برای دوره دیگر رئیس- آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی- یکی از آقایان در دوره چهارم بنده فرمایشی فرمودند که فراموش نمیکنم فرمودند تا این انتخابات ممکن نیست بدست این مجلس اصلاح شود و هر وقت از اوقات که ملت آنطوری شد که آقایان در فرمودند آنوقت مقتر می‌شود به ضرب سر نیزه قانون انتخابات خود را اصلاح میکنند

شیروانی همین طور هم باید باشد کازرونی- باید همین طور هم باشد و البته اگر ملت توانا بود و دو کیل هر محلی هم از مزربین خودش و از مطلقین و موافقین به احتیاجات محلی خودش انتخاب میشد خیلی خوب بود و چون نیستند البته مجبورند دیگران را انتخاب کنند میفرمائید چرا کمیسیون آن قانون را که بنا بود تجدید نظر بکند حالا استرداد می‌کنند و چند ماده استخراج کرده و و علتش هم برای ایشان درم بر ما معلوم است و بر هیچک از ما این موضوع بخصوص مجهول نیست اگر موافقت میکنم میدانم چه مرضی داریم

مخالفت هم می‌کنم میدانم علت این که آقایان در دوره چهارم و همچنین در این دوره تجدید نظر شده بود ما آمدیم يك موادی ازش استخراج کردیم این بود که ما میباید انستیم در این مجلس گذرانند قانون انتخابات معظورات زیاد دارد و سعی میکنیم در کمیسیون که حتی المقدور يك مواد کمتری بمجلس بیآوریم که اشکالاتش کمتر باشد

این چند ماده که ما از آن قانون کلی استخراج کرده بودیم و بطبع و توزیع هم شده بود بعد که ملاحظه کردیم دیدیم باز بعضی اشکالاتی دارد و از جمله این است که کلیه مستخدمین دولتی بایستی از انتخاب شدن معزوم باشند و دیدیم این مسئله مشکلاتی دارد از این جهت موقوف داشتیم و از جمله چیزهایی که فوق العاده محل اشکال بود معروفیت محلی بود که دیدیم باین زودی نمیتوانیم این را از پیش ببریم البته در اینکه تمام افراد پیش هم معروف هستند محل تردید نیست این را استرداد کردیم و بالاخره يك سامانی که اختلاف با تردید باشد مبتلا به عمومی هم بود از آن قانون استخراج کردیم و پیشنهاد شد منجمله آنها را است که همانطور که قانون اساسی هم همین کرده است اما اجازه ماه قبل از ختم دوره باید در مملکت شروع انتخابات بشود

نهایت این است که وقتی در ادوار سابقه میگفتند باید شروع انتخابات بشود تازه می‌آمدند شروع میکردند بطبع و وره تعرفه مدنی مشغول طبع تعرفه بودند مدنی دولت تعرفه میفرستاد بولات با بعضی گفتند است در راه زده شده و هنوز نرسیده و يك مدتی هم پولش را میسرسانند و بالاخره يكسال دوسال بخران میشود و هنوز انتخابات بعمل نیامده بود بنابراین ما اینطور در نظر گرفتیم وزارت داخله هم موافقت کرد که دو ماه قبل از شروع انتخابات تمام و سائین لازمه انتخابات را تهیه نماید و سه ماه چهار ماه به آخر دوره مانده در کلیه نقاط مملکت شروع با انتخابات بشود

در این صورت این ترتیب چه معذور و اشکالی دارد؟

دیگر اینکه در همان مجلسی که تعرفه میدهند رای را هم بگیرند این چه ضرری بکسی وارد می‌آورد؟ و همچنین سایر موادی که دارد از جمله این است که دلیل بیشتر فرسوس پنج قران میگرفت حالا يك تومان بگیرد حالا ميكوبد پنج قران باشد در ضمن شور پیشهاد بفرمائید پنج قران باشد بلكه دوریال باشد بنده هم باشما موافقم و حل اینکه بنده یقین دارم بادو تومان هم هم بر هیچک از ما این موضوع بخصوص مجهول نیست اگر موافقت میکنم میدانم چه مرضی داریم

مخالفت هم می‌کنم میدانم علت این که آقایان در دوره چهارم و همچنین در این دوره تجدید نظر شده بود ما آمدیم يك موادی ازش استخراج کردیم این بود که ما میباید انستیم در این مجلس گذرانند قانون انتخابات معظورات زیاد دارد و سعی میکنیم در کمیسیون که حتی المقدور يك مواد کمتری بمجلس بیآوریم که اشکالاتش کمتر باشد

این چند ماده که ما از آن قانون کلی استخراج کرده بودیم و بطبع و توزیع هم شده بود بعد که ملاحظه کردیم دیدیم باز بعضی اشکالاتی دارد و از جمله این است که کلیه مستخدمین دولتی بایستی از انتخاب شدن معزوم باشند و دیدیم این مسئله مشکلاتی دارد از این جهت موقوف داشتیم و از جمله چیزهایی که فوق العاده محل اشکال بود معروفیت محلی بود که دیدیم باین زودی نمیتوانیم این را از پیش ببریم البته در اینکه تمام افراد پیش هم معروف هستند محل تردید نیست این را استرداد کردیم و بالاخره يك سامانی که اختلاف با تردید باشد مبتلا به عمومی هم بود از آن قانون استخراج کردیم و پیشنهاد شد منجمله آنها را است که همانطور که قانون اساسی هم همین کرده است اما اجازه ماه قبل از ختم دوره باید در مملکت شروع انتخابات بشود

نهایت این است که وقتی در ادوار سابقه میگفتند باید شروع انتخابات بشود تازه می‌آمدند شروع میکردند بطبع و وره تعرفه مدنی مشغول طبع تعرفه بودند مدنی دولت تعرفه میفرستاد بولات با بعضی گفتند است در راه زده شده و هنوز نرسیده و يك مدتی هم پولش را میسرسانند و بالاخره يكسال دوسال بخران میشود و هنوز انتخابات بعمل نیامده بود بنابراین ما اینطور در نظر گرفتیم وزارت داخله هم موافقت کرد که دو ماه قبل از شروع انتخابات تمام و سائین لازمه انتخابات را تهیه نماید و سه ماه چهار ماه به آخر دوره مانده در کلیه نقاط مملکت شروع با انتخابات بشود

در این صورت این ترتیب چه معذور و اشکالی دارد؟

دیگر اینکه در همان مجلسی که تعرفه میدهند رای را هم بگیرند این چه ضرری بکسی وارد می‌آورد؟ و همچنین سایر موادی که دارد از جمله این است که دلیل بیشتر فرسوس پنج قران میگرفت حالا يك تومان بگیرد حالا ميكوبد پنج قران باشد در ضمن شور پیشهاد بفرمائید پنج قران باشد بلكه دوریال باشد بنده هم باشما موافقم و حل اینکه بنده یقین دارم بادو تومان هم هم بر هیچک از ما این موضوع بخصوص مجهول نیست اگر موافقت میکنم میدانم چه مرضی داریم

مخالفت هم می‌کنم میدانم علت این که آقایان در دوره چهارم و همچنین در این دوره تجدید نظر شده بود ما آمدیم يك موادی ازش استخراج کردیم این بود که ما میباید انستیم در این مجلس گذرانند قانون انتخابات معظورات زیاد دارد و سعی میکنیم در کمیسیون که حتی المقدور يك مواد کمتری بمجلس بیآوریم که اشکالاتش کمتر باشد

این چند ماده که ما از آن قانون کلی استخراج کرده بودیم و بطبع و توزیع هم شده بود بعد که ملاحظه کردیم دیدیم باز بعضی اشکالاتی دارد و از جمله این است که کلیه مستخدمین دولتی بایستی از انتخاب شدن معزوم باشند و دیدیم این مسئله مشکلاتی دارد از این جهت موقوف داشتیم و از جمله چیزهایی که فوق العاده محل اشکال بود معروفیت محلی بود که دیدیم باین زودی نمیتوانیم این را از پیش ببریم البته در اینکه تمام افراد پیش هم معروف هستند محل تردید نیست این را استرداد کردیم و بالاخره يك سامانی که اختلاف با تردید باشد مبتلا به عمومی هم بود از آن قانون استخراج کردیم و پیشنهاد شد منجمله آنها را است که همانطور که قانون اساسی هم همین کرده است اما اجازه ماه قبل از ختم دوره باید در مملکت شروع انتخابات بشود

نهایت این است که وقتی در ادوار سابقه میگفتند باید شروع انتخابات بشود تازه می‌آمدند شروع میکردند بطبع و وره تعرفه مدنی مشغول طبع تعرفه بودند مدنی دولت تعرفه میفرستاد بولات با بعضی گفتند است در راه زده شده و هنوز نرسیده و يك مدتی هم پولش را میسرسانند و بالاخره يكسال دوسال بخران میشود و هنوز انتخابات بعمل نیامده بود بنابراین ما اینطور در نظر گرفتیم وزارت داخله هم موافقت کرد که دو ماه قبل از شروع انتخابات تمام و سائین لازمه انتخابات را تهیه نماید و سه ماه چهار ماه به آخر دوره مانده در کلیه نقاط مملکت شروع با انتخابات بشود

تازه می‌آمدند شروع میکردند بطبع و وره تعرفه مدنی مشغول طبع تعرفه بودند مدنی دولت تعرفه میفرستاد بولات با بعضی گفتند است در راه زده شده و هنوز نرسیده و يك مدتی هم پولش را میسرسانند و بالاخره يكسال دوسال بخران میشود و هنوز انتخابات بعمل نیامده بود بنابراین ما اینطور در نظر گرفتیم وزارت داخله هم موافقت کرد که دو ماه قبل از شروع انتخابات تمام و سائین لازمه انتخابات را تهیه نماید و سه ماه چهار ماه به آخر دوره مانده در کلیه نقاط مملکت شروع با انتخابات بشود

در این صورت این ترتیب چه معذور و اشکالی دارد؟

دیگر اینکه در همان مجلسی که تعرفه میدهند رای را هم بگیرند این چه ضرری بکسی وارد می‌آورد؟ و همچنین سایر موادی که دارد از جمله این است که دلیل بیشتر فرسوس پنج قران میگرفت حالا يك تومان بگیرد حالا ميكوبد پنج قران باشد در ضمن شور پیشهاد بفرمائید پنج قران باشد بلكه دوریال باشد بنده هم باشما موافقم و حل اینکه بنده یقین دارم بادو تومان هم هم بر هیچک از ما این موضوع بخصوص مجهول نیست اگر موافقت میکنم میدانم چه مرضی داریم

مخالفت هم می‌کنم میدانم علت این که آقایان در دوره چهارم و همچنین در این دوره تجدید نظر شده بود ما آمدیم يك موادی ازش استخراج کردیم این بود که ما میباید انستیم در این مجلس گذرانند قانون انتخابات معظورات زیاد دارد و سعی میکنیم در کمیسیون که حتی المقدور يك مواد کمتری بمجلس بیآوریم که اشکالاتش کمتر باشد

این چند ماده که ما از آن قانون کلی استخراج کرده بودیم و بطبع و توزیع هم شده بود بعد که ملاحظه کردیم دیدیم باز بعضی اشکالاتی دارد و از جمله این است که کلیه مستخدمین دولتی بایستی از انتخاب شدن معزوم باشند و دیدیم این مسئله مشکلاتی دارد از این جهت موقوف داشتیم و از جمله چیزهایی که فوق العاده محل اشکال بود معروفیت محلی بود که دیدیم باین زودی نمیتوانیم این را از پیش ببریم البته در اینکه تمام افراد پیش هم معروف هستند محل تردید نیست این را استرداد کردیم و بالاخره يك سامانی که اختلاف با تردید باشد مبتلا به عمومی هم بود از آن قانون استخراج کردیم و پیشنهاد شد منجمله آنها را است که همانطور که قانون اساسی هم همین کرده است اما اجازه ماه قبل از ختم دوره باید در مملکت شروع انتخابات بشود

نهایت این است که وقتی در ادوار سابقه میگفتند باید شروع انتخابات بشود تازه می‌آمدند شروع میکردند بطبع و وره تعرفه مدنی مشغول طبع تعرفه بودند مدنی دولت تعرفه میفرستاد بولات با بعضی گفتند است در راه زده شده و هنوز نرسیده و يك مدتی هم پولش را میسرسانند و بالاخره يكسال دوسال بخران میشود و هنوز انتخابات بعمل نیامده بود بنابراین ما اینطور در نظر گرفتیم وزارت داخله هم موافقت کرد که دو ماه قبل از شروع انتخابات تمام و سائین لازمه انتخابات را تهیه نماید و سه ماه چهار ماه به آخر دوره مانده در کلیه نقاط مملکت شروع با انتخابات بشود

و این مواد را گذرانند

بعضی از نمایندگان- طبع شده روحی- خیر آقا اجازه بدهید اشتباه می‌کنید

آقای مخبر در تنفس آوردند و بجمله رای دادند

و بنده استنکاف کردم و این خبر جدید است و باید بیست و چهار ساعت طبع و توزیع شود و حالا نمی‌شود جزو دستور شود

رئیس- این لایحه را بلاطبع و توزیع کرده‌اند و همانطور که در ضمن خود در سایر قوانین مخبر میتواند مواد را پس بگیرد این مواد را هم میتواند پس بگیرد

مخبر- رای بگیرد

رئیس- عده کافی نیست آقایانی که شرکت در انتخابات نکرده‌اند تقاضا می‌کنم تشریف ببرند رای بدهند بلکه امروز تمام شود و نتیجه بگیریم

(در این موقع عده از آقایان نمایندگان برای خارج شدن حرج کت نمودند)

رئیس- همه یکدفعه تشریف ببرند و بدو تشریف ببرید (پس از دقیقه تا سلس)

آقایان دست چپ تشریف بردند رای بدهند؟

بعضی از نمایندگان- بلی

رئیس- آقایان مرکز هم رای دادند

(گفتند بلی)

عده برای اخذ رای کافی نیست جلسه را ختم می‌کنم جلسه آتی روز یکشنبه اول شهریور مطابق سوم صفر (مجلس ده دقیقه قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی م. شهاب منشی و دکتر احتشام طباطبائی

جلسه ۱۹۰

صورت مشروح مجلس یکشنبه اول شهریور ۱۳۰۴ مطابق سوم صفر سنه ۱۳۴۳

مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید

(صورت مجلس سه شنبه شانزدهم تیرماه آقای آقا شیخ های طاهری قرائت نمودند)

رئیس- آقای عراقی (اجازه)

عراقی- قبل از دستور عرض دارم

رئیس- آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال- بنده هم میخواستم

آقا شیخ جلال- بنده هم میخواستم عرض دارم

رئیس- آقای آقا سید یعقوب در موضوع لایحه معافیت اتموبیلها این را خود مقام ریاست هم فرمودند این مسئله آرزوی بواسطه اختلافی که در مجلس بود درست جریان قانونی پیدا نکرد

بنده خواستم سابقه نشود حالا هر طور که مقام ریاست و مجلس تصویب میکنند البته صحیح است ولی خواستم سابقه نشود که يك مسئله راجع به سایه يك شور باشد خواستم مجلس در این باب يك فرایز بدهد که سابقه نشود

رئیس- شور دوم خواهد شد

اتحاد

(اجازه)

اتحاد- در دستور عرض دارم

رئیس- نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست؟

(اظهاری نشد)

رئیس- آقای عراقی (اجازه)

عراقی- چندین قبل خاطر آقایان نمایندگان محترم و مجلس را بقضیه اداره اوراق عراق توجه ردم و خیال میکنم که آنوقت هم از طرف دولت يك توجهی نشد در این مسافرت بیست و پنج شش روزه که بنده به عراق گفتم اوضاع اوراق عراق خیلی اسفناک است

دوم محل عراق که يکی شراره و دیگری فراه است آنقدر میشود گفت که هیچ چیزی نیامده گرچه شاید ربع یا خمس آمده باشد ولی بقیه اش هیچ نیامده و قنواتش غالباً خشک رودخانه شراه هم بلكی خشک

دوم معنی که حاصل عده از آنجا بدست می‌آمده است نیامده

اداره اوراق هم با يك فشارهای فوق در این موقع که هر رعیت بدبختي يك خوراک یا پنججاه من گندم برای خودش دارد می‌آید از دستش ميكوبد و ميكوبد نومجوری بیانی در شهر چهار فرسخی نان بیخته بگیری ما این گندم را برای تهران میخواهیم و تهران باید گندم داشته باشد

وضع سنوك اداره اوراق با رعایای عراق و وضع زراعت عراق طوری واقع شده که خیلی اسباب تأسف است و بنده خیال میکنم خوبست از طرف مجلس مقدس يك تذکری بدوات داده شود که لااقل اگر میخواهند از آنجا گندم بگیرند اول ملاحظه حال خود رعایای آنجا را بکنند

اگر چیز زیادی دارند دولت از شان بگیرد اگر ندارند يك قدری با آنها مدارا کنند که راجع بشان خودشان عاجز نباشند

رئیس- آقای آقا شیخ جلال

عراقی- قبل از دستور عرض دارم

رئیس- آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال- بنده هم میخواستم

و جمع بارزاق عرض کرده باشم چون ایشان فرمودند دیگر عرض نمی‌دارم

رئیس- آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی- بنده در دستور عرض دارم

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- البته خاطر محترم آقایان نمایندگان مسبوق است که بنده در تاریخ بیست و سوم سنبله طرح قانونی راجع بمنع مسکرات تقدیم مجلس شورای ملی کردم و بکمیسیون مبتکران وقت و برگشت در مجلس هم قابل توجه شد

تقریباً ششماه پیشتر است که این طرح بکمیسیون قوانین مایه مراجعه شده است و هنوز تکلیفش منوم نشده

بنده تصور میکنم در مسائلی که راجع به مصالح عمومی است مخصوصاً چیزهایی که راجع به بدبختی است

آقایان نمایندگان باید بیشتر دقت کنند و طرف توجه فرار دهند

از اینجهت تقاضا میکنم بر طبق مواد نظامنامه داخلی این طرح امروز در مجلس مطرح شود

رئیس- تقاضا مبتنی بر کدام ماده است؟

اتحاد- ماده در نظر نیست ولی آنچه بنده خاطر دارم در نظامنامه داخلی هست که هر گاه کمیسیون ششماه راپورت طرح را نداد صاحب طرح حق دارد تقاضا کند در مجلس رای بگیرند

رئیس- ماده اش را پیدا کنید تا رای گرفته شود

آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی- قانون انتخابات سابقاً مطرح بود و تمام ماند حالا بنده میخواهم تقاضا کنم چون مرفعی مقتضی است و اگر امروز ما بمسأله بگذرانیم کم کم موقع مضیق تر میشود جزو دستور باشد و مطرح شود

رئیس- چون دوره شعب منقضی شده بالفعل باید تعیین شعب شود و بعد راجع بدستور رای بگیریم

هر شعبه بچند نفر دارد با استثناء سه شعبه اول که هر کدام نوزده نفر دارد (آقای احتشام الحکماء استقرآن خوانده نتیجه اینطور حاصل شد)

شعب اول- آقایان روحی، میرزا یحیی خان زنگنه، ارباب کیخسرو شاهرخ، آقا سید حسن اجاق، ناصر نهامانی، محمد هاشم میرزا، آقا شیخ محمد علی طهرانی، حبیب الله خان شادلو، علانی، آقا میرزا هلی خان غلیبی، کی استوان

آقا میرزا سید احمد بهبهانی، دادگر، مفتی، اشکر، آقا سید کاظم پردی، آقا میرزا اتقی خان خواجوی، و دکتر ضیائی

شعبه دوم- آقایان، آقا سید محمد سلطانی، کازرونی، آقا میرزا فتح الله خان اکبر، حاج میرزا عبدالوهاب، دست غیب اتحاد، دکتر حسینخان بهرامی، حاج حسن آقای ملک، فرج الله خان آصف، آقا میرزا حسنخان مشار، آقا میرزا صادق خان اکبر، سهراب خان، مرتضی قلیخان بیات، آقا میرزا محمود خان وحید، تجدد سهراب زاده، آقا میرزا حسنخان پیرنیا، بهار

شعبه سوم- آقایان، لطف الله خان، آقا میرزا رضاخان افشار، آقا شیخ محمد هلی ثابت، آقا اسمعیل نماینده ملایر، دکتر امیرخان اطم، آقا سید محمد جواد محقق، آقا شیخ علی مدرس، آقا میرزا سید حسن کاشانی، امیر حسینخان بختیاری حاج میرزا اعلمیرضا، سیف الله خان اسکندری آقا میرزا آفاخان عصر انقلاب، آقا میرزا مهدیخان زاهدی، میرزائی، آقا رضا مهدی، شیروانی، حاج آقا اسمعیل عراقی، آقا میرزا باقرخان عظیمی

شعبه چهارم- آقایان فرمند، سلیمان میرزا، آقا شیخ هادی طاهری، آقا میرزا اسمعیل خان اصلو، نجات، عباس میرزا آقا میرزا سید احمد خان اعتبار، آقا میرزا رضا خان حکمت، احتشام الحکماء هلم، آقا سید یعقوب، آقا میرزا سید حسنخان زعیم، آقا سید مصطفی بهبهانی، آقا سید محمد علی شوشتری، تدین، سلطان ابراهیم خان، آقا شیخ جلال، تقی زاده

شعبه پنجم- آقایان فاطمی، حاج میرزا اسماعیل خان، رفیعی، حائری زاده آقا میرزا یوسف خان عدل، دکتر آقایان آقا شیخ محمد تقی ذوققدر، دار، آقا میرزا جواد خان امامی، صدرائی، دیوان بیگی، ایزدی، اسمعیل خان وکیل رهنما، آقا میرزا شهاب، طباطبائی دینا، شریعت زاده، آقا میرزا محمد خان مغضی، شعب ششم- آقایان مدرس، هرمزی آقا سید ابوالقحح، آقا میرزا حبیب الله خان کهاوند، آقا شیخ عبدالرحمن صالحی ملا فرج الله، آقا سید علاءالدین، محمد ولیخان اسدی، حاج میرزا احمد خان اتابکی، حیدر قلیخان حسینی، اسمعیل خان شفقانی، رضاخان پهلوی، آقا میرزا ابوالحسن خان پیرنیا، شاهزاده اکبر میرزا دکتر محمد خان مصدق، آقا میرزا هاشم آشتیانی، آقا میرزا حسین خان پیرنیا جهانشاهی

راجع بشعبه اول- آقای آقا میرزا حسینخان اسفندیاری

راجع بشعبه دوم- آقای آقا سید عبدالعزیز صدر

راجع بشعبه سوم- آقای آقا سید ابراهیم ضیاء

رئیس- پیشنهاد آقای اتحاد قرائت

شعبه دوم- آقایان، آقا سید محمد سلطانی، کازرونی، آقا میرزا فتح الله خان اکبر، حاج میرزا عبدالوهاب، دست غیب اتحاد، دکتر حسینخان بهرامی، حاج حسن آقای ملک، فرج الله خان آصف، آقا میرزا حسنخان مشار، آقا میرزا صادق خان اکبر، سهراب خان، مرتضی قلیخان بیات، آقا میرزا محمود خان وحید، تجدد سهراب زاده، آقا میرزا حسنخان پیرنیا، بهار

شعبه سوم- آقایان، لطف الله خان، آقا میرزا رضاخان افشار، آقا شیخ محمد هلی ثابت، آقا اسمعیل نماینده ملایر، دکتر امیرخان اطم، آقا سید محمد جواد محقق، آقا شیخ علی مدرس، آقا میرزا سید حسن کاشانی، امیر حسینخان بختیاری حاج میرزا اعلمیرضا، سیف الله خان اسکندری آقا میرزا آفاخان عصر انقلاب، آقا میرزا مهدیخان زاهدی، میرزائی، آقا رضا مهدی، شیروانی، حاج آقا اسمعیل عراقی، آقا میرزا باقرخان عظیمی

شعبه چهارم- آقایان فرمند، سلیمان میرزا، آقا شیخ هادی طاهری، آقا میرزا اسمعیل خان اصلو، نجات، عباس میرزا آقا میرزا سید احمد خان اعتبار، آقا میرزا رضا خان حکمت، احتشام الحکماء هلم، آقا سید یعقوب، آقا میرزا سید حسنخان زعیم، آقا سید مصطفی بهبهانی، آقا سید محمد علی شوشتری، تدین، سلطان ابراهیم خان، آقا شیخ جلال، تقی زاده

شعبه پنجم- آقایان فاطمی، حاج میرزا اسماعیل خان، رفیعی، حائری زاده آقا میرزا یوسف خان عدل، دکتر آقایان آقا شیخ محمد تقی ذوققدر، دار، آقا میرزا جواد خان امامی، صدرائی، دیوان بیگی، ایزدی، اسمعیل خان وکیل رهنما، آقا میرزا شهاب، طباطبائی دینا، شریعت زاده، آقا میرزا محمد خان مغضی، شعب ششم- آقایان مدرس، هرمزی آقا سید ابوالقحح، آقا میرزا حبیب الله خان کهاوند، آقا شیخ عبدالرحمن صالحی ملا فرج الله، آقا سید علاءالدین، محمد ولیخان اسدی، حاج میرزا احمد خان اتابکی، حیدر قلیخان حسینی، اسمعیل خان شفقانی، رضاخان پهلوی، آقا میرزا ابوالحسن خان پیرنیا، شاهزاده اکبر میرزا دکتر محمد خان مصدق، آقا میرزا هاشم آشتیانی، آقا میرزا حسین خان پیرنیا جهانشاهی

راجع بشعبه اول- آقای آقا میرزا حسینخان اسفندیاری

راجع بشعبه دوم- آقای آقا سید عبدالعزیز صدر

راجع بشعبه سوم- آقای آقا سید ابراهیم ضیاء

رئیس- پیشنهاد آقای اتحاد قرائت

میشود و بعد رای میگیریم (شرح آتی قرائت شد)

بنده تقاضا میکنم مطابق قسمت اخیر ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی طرح این بنده راجع بفتح مسکرات جزو دستور مجلس شود.

هادیس - خوب است ماده خوانده شود.

رئیس - ماده که فرمودید گمان نمیکنم راجع باین موضوع باشد.

(ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده بیست و پنجم - کمیسیونها پس از انتخاب بدون تأخیر در نعت ریاست منس ترین اعضاء خود متعقد و یک رئیس و یک نایب رئیس و بناست اهمیت یک یادو منشی و یک منبر که عقیده کمیسیون را به مجلس راپرت میدهد بترتیب ماده ۲۲ انتخاب می نمایند.

تمام کمیسیونهای ماده ۱۵ باید در ماه پدروماه صورتی از خلاصه اعلان خودشان در مجلس علنی تقدیم نمایند و صورت مزبوره در روزنامه رسمی طبع خواهد شد.

هر طرح یا لایحه قانونی که بکمیسیون راجع میشود باید راپرت آن منتها در ظرف دو ماه از تاریخ ارجاع داده شود والا صاحب لایحه حق دارد از مجلس درخواست کند که مباحثه آنرا جزو دستور مجلس قرار دهند.

در هر جلسه اسامی اعضاء حاضره کمیسیون در صورت مجلس ثبت میشود

اتحاد - بنده تصور میکنم این يك موضوع خیلی جاثی است برای هر ملت. بنده از نقطه نظر دیانت و بیشتر از نقطه نظر مصالح اجتماعی این پیشنهاد را کردم این مسئله بیشتر حق آقای مدرس و از قبیل ایشان بود که تقاضا کنند در مجلس مطرح و تکلیفش معین شود.

سایر دول از قبیل آمریکا و روسیه و ترکیه این مسئله را مقرر کرده و کلیه مسکرات را منع کرده اند و بنده فلسفه هم تصور میکنم همینطور باشد اگر کسی طرحی داد و در کمیسیون تکلیفش معلوم نشد چه باید کرد؟

باید ساختند که طرح از میان برود من تصور میکنم که قسمت اخیر ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی کاملا تصریح میکند که اگر يك طرحی در یک کمیسیون موقوف ماند صاحب طرح حق دارد از مجلس تقاضا کند مطرح شود.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - بنده اجازه که گرفتیم برای این بود که آقای اتحاد در ضمن اظهاراتشان فرمودند مدتی است این طرح بکمیسیون قوانین مساله رفته و در آنجا مساله و مسامحه شده و راپرتش به مجلس نیامده هیچ

اینطور نیست این طرح وقتی در کمیسیون آمد اولاً تصور می کنند عقیده اعضاء کمیسیون غالباً این بود که این طرح يك چیز زائدی است چیزی را که در شرح ما آنرا منع کرده اند دیگر هیچ وجهی ندارد و چون محتاج نیست که مجلس شورای ملی يك قانون جدیدی بر منع حرمت آن وضع کند پس شما تمام مجرمات شرعی ما را امروز بیاورید در مجلس و برایش قانون وضع کنید.

این را اساساً ما عقیده مان اینست که حرام است و منع آنها واجب است ثانیاً چون يك طرحی بود که لازم بود با دولت هم مذاکره شود آنها در منع ورودش نه در منع استعمالش این بود که ما نظریه دولت را هم در این مسئله خواستیم تا این ساعت یعنی تا قبل از تعطیل مجلس نظریه دولت بکمیسیون فرستاده بود والا اگر رسیده راجع بآن قسمت نظریه کمیسیون راپرت داده میشد.

رئیس - رای گرفته میشود

اتحاد - اجازه فرمائید توضیح بدهم **رئیس** - آقایان که پیشنهاد آقای اتحاد را تصویب میکنند قیام فرمایند (اگر نمایندگان قیام نموده)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای اتحاد مطرح است. مذاکرات راجع بکلیا است.

جمعی از نمایندگان - قرائت شود (شرح آتی قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی مضرات استعمال مشروبات الکلی محتاج بشرح و بسط نیست علاوه بر منوعیتی که در تمام ادیان آسمانی برای جلوگیری از مضرات آن موجود است بامقتصدی معلوم میشود که غالب جنایات انتخابها کتک کاری بین افراد نتیجه مستقیم استعمال مشروبات است قطع نظر از اثراتی که مسکرات در تروت مادی و اتلاف آن دارد هیچکس نیست که اثرات سوء معنوی این اموات را حساب نکند.

مطابق احصائیههایی که در اروپا همی شده است غالب امراض داخلی مثل سوء هاضمه جنونهای وراثتی نتیجه استعمال مشروبات الکلی است

تجربیهایی که مسکرات در روح و عقاید می کند در نتیجه جنگها بخوبی معلوم شده است زمانی که ناپلئون سوم بطرف میدانهای جنگ ۱۸۷۰ میرفت بپوش خود دید غالب ساحبه نصیبان اردو بمسکرات متادوم بتلای به آن هستند بواسطه شکست قضی فرانسه در آن تاریخ علمای اجتماع و اطبای حاظق فرانسه کشف کردند که مؤثر ترین عامل منقلبیت اردوهای فرانسه استعمال مسکرات بوده است بنابراین در سنه ۱۸۱۳ مجلس ملی فرانسه در خصوص منع مسکرات پاره از قوانین جزائی را وضع نمود

موافق قانون مذکور مدتی و استعمال مسکرات موجب فسخ مقالات و قرارداد ها و معاملات می گردید کسانی که عادت بشرب مسکرات داشتند از حقوق مدنی محروم میشدند

حق انتخاب حق شرکت در مسائل ثانیاً يك درواخانه اجازه خریداری یواورد کردن مشروبات را می دهد با رعایت شرایط مندرجه در تبصره (۳) و ماده (۴) مشروبات خود را بصرف رسانیده باشد.

۶- دولت به اجبان کارخانجات و صنایع که در آتیه در ایران تأسیس و محتاج به استعمال مواد الکلی است بر طبق نظام نامه مخصوصی اجازه میدهد که برای رفع احتیاجات خود مواد مذکور را استعمال نمایند.

۷- وزارت عدلیه قانون مجازات مخفوصی تدوین خواهد نمود که بر طبق آن متخلفینی از این قانون را مجازات نماید و این قانون را بکمیسیون عدلیه تقدیم تائیس از تصویب برای آزمایش بموقع اجرا گذارد

۸- وزارت عدلیه داخله و مالیه هر کدام در حدود اختیارات خود مأور اجرای این قانون میباشد.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافق **رئیس** - آقای میرزائی موافقم **رئیس** - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - موافقم **رئیس** - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده اساساً کمال موافقت راندارم باینکه مشروبات و هیچ قسمتی از اقسام مسکرات بواسطه مضار محسوسه که دارد استعمال نشود اما این طرح مضار بیشتر از منافعش است این طرح میخواهد رسمیت بدهد باستعمال مسکرات در ۱۳۴ سال قبل از این در کتاب مقدس آسمانی ما که قرآن است حکم مسکرات شراب معین شده و در ساختنش حرام فروش حرام خوردنش حرام حدش هم معین است که هر کسی مرتکب شود مجازاتش چه چیز است اما تازه می خواهم قانون وضع کنیم مای خواهم تجدید نظر در قانون اساسی آسمانی کنیم من اصلاً نمی فهمم مورد ورود این مسئله در مجلس شورای ملی چیست

اگر ما وراثتاً علاقمند باین قسمت هستیم باید بدوات خودمان که يك دولت اسلامی است نظر کردیم

۹- دکترها مکلفند در نسخه هایی که برای خریداری مشروبات برضی میدهند مرض و اسم آن مشروبی که برای

دفع آن لازمست توضیح دهند و نسخه های مذکور را بمیزه لیستی که در تبصره (۴) نوشته شده است دو اذخانه های برای مجلسین حفظ الصحه دولتی ارسال میدارند.

۵ مجلس حفظ الصحه دولتی در صورتی ثانیاً يك درواخانه اجازه خریداری یواورد کردن مشروبات را می دهد با رعایت شرایط مندرجه در تبصره (۳) و ماده (۴) مشروبات خود را بصرف رسانیده باشد.

۶- دولت به اجبان کارخانجات و صنایع که در آتیه در ایران تأسیس و محتاج به استعمال مواد الکلی است بر طبق نظام نامه مخصوصی اجازه میدهد که برای رفع احتیاجات خود مواد مذکور را استعمال نمایند.

۷- وزارت عدلیه قانون مجازات مخفوصی تدوین خواهد نمود که بر طبق آن متخلفینی از این قانون را مجازات نماید و این قانون را بکمیسیون عدلیه تقدیم تائیس از تصویب برای آزمایش بموقع اجرا گذارد

۸- وزارت عدلیه داخله و مالیه هر کدام در حدود اختیارات خود مأور اجرای این قانون میباشد.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم **رئیس** - آقای میرزائی موافقم **رئیس** - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - موافقم **رئیس** - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده اساساً کمال موافقت راندارم باینکه مشروبات و هیچ قسمتی از اقسام مسکرات بواسطه مضار محسوسه که دارد استعمال نشود اما این طرح مضار بیشتر از منافعش است این طرح میخواهد رسمیت بدهد باستعمال مسکرات در ۱۳۴ سال قبل از این در کتاب مقدس آسمانی ما که قرآن است حکم مسکرات شراب معین شده و در ساختنش حرام فروش حرام خوردنش حرام حدش هم معین است که هر کسی مرتکب شود مجازاتش چه چیز است اما تازه می خواهم قانون وضع کنیم مای خواهم تجدید نظر در قانون اساسی آسمانی کنیم من اصلاً نمی فهمم مورد ورود این مسئله در مجلس شورای ملی چیست

اگر ما وراثتاً علاقمند باین قسمت هستیم باید بدوات خودمان که يك دولت اسلامی است نظر کردیم

۹- دکترها مکلفند در نسخه هایی که برای خریداری مشروبات برضی میدهند مرض و اسم آن مشروبی که برای

آقا آمریکا که برای مشرب مسکرات رای می دهد علش اینست که از نقطه نظر مذهبی مشرب صریح نداشته است ولی وقتی که در مذهب ما بشرور من الا اسلام ساختن و فروش و خوردن مسکرات حرامست حالا ما می خواهیم بعد از هزار و سیصد سال قانون وضع کنیم آنها در مقابل قرآن در مقابل اسلام خیلی مضحک بنظر می آید

بعلاوه آنچه در اسلام مجوز است يك مورد است آنها هم خیلی با احتیاط باید طیب حاذق باشد دو معاصر باشد آتوقت مجاز است اما اینجا که نوشته شده دو فروشها مجاز باشند بر حسب دستور طیب بفروشد سه هزار ناخوش حملی در این ملک پیدا خواهد شد آتوقت ما از کجا مطمئن پیدا کنیم که تمام اطباء ما حاذق هستند. بعلاوه اگر يك کارخانه هائی لازم شد برای استعمال مسکرات آنها مجاز باشند

کارخانه مسگر یعنی چه؟ معنی ندارد فقط مواد الکلی ممکنست در کارخانجات استعمال شود آنها هم الکلیاتی که مشرب نیست دیگر در این موضوع بنده بیشتر نباید صحبت کنم جنبه طبی آن یاد کتر هاست علی ای حال نمی خواهم در این موضوع بحث کنم بنده اصولاً کلاماً موافقم با جلوگیری تردیدی ندارم ولی تازه بیانییم قانون وضع کنیم و تجدید نظر کنیم اینرا بنده برخلاف عقیده خودم و برخلاف همه چیز میدانم باید این مسئله اصلاً مطرح نشود و بدورات تأکید شود که بواسطه ممکنه در اسرع اوقات حکم اسلامی را که در هزار و سیصد و چهل سال قبل شده است بموقع اجرا بگذارند.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - عرضی ندارم **رئیس** - آقای میرزائی (اجازه)

میرزائی - موافقم (جمعی گفتند مذاکرات کفایت)

رئیس - آقایان مذاکرات را کافی میدانند؟

اتحاد - بنده اظهار نظامنامه ای دارم.

رئیس - بفرمائید

اتحاد - بنده این وضویتی که امروز در مجلس شورای ملی مشاهده می کنم تا بحال مشاهده نکردم

رئیس - اظهارات را بفرمائید

هادیس - میگویم بر بوردی و نصاری کجا منوعست چرا نمی گذارید حرف بزنند.

اتحاد - اظهار اینست که آقای تدین اظهاراتی فرمودند که شاید بنظر بنده اشتباه بوده است اجازه بدهم بکنفر موافق

هم صحبت کند بعد رای بگیریم. **رئیس** - این اظهار نیست **اتحاد** - اظهار اینست که بعد از يك مخالف يك موافق باید حرف بزند **رئیس** - رفتی گفتند مذاکرات کافی است بنده باید رای بگیرم **سهراب زاده** - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات.

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده هم مخالفم. **رئیس** - آقایان که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد **آقای کازرونی** (اجازه) **رئیس** - آقای میرزائی عرضی ندارم **میرزائی** - این قسمت را که آقای تدین فرمودند بنده در قسمت خود نمی توانم قبول کنم برای اینکه واضح است مشروبات را اداره مالیه هائما با ندرل می کنند و اجازه فروش میدهد بنده عرض نمیکنم که حتماً این لایحه تصویب شود اما عقیده دارم همینطور که فرمودند بدوات تذکر داده شود یا مواد دیگری وضع شود که کاملاً از این سم مهلك جلوگیری شود و دولت هم از این منفعت مختصر صرف نظر کند.

این مسئله حقیقتاً فساد اخلاقی در مملکت تولید کرده که بر هر کس لازمست بغوزیت جلوگیری کند.

رئیس - پیشنهاد آقای فاطمی (شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم این طرح از دستوراموز خارج شود و بمجلس خصوصی محول شده اگر لازم بدانند ثانیاً بمجلس بیارند.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - بنده چون می بینم این طرح از جنبه مذاکرات مجلس خارج می شود و کم کم داخل مذاکرات علمی میشود که بمجلس اقتضا ندارد باین جهت از آقایان استدعا می کنم موافقت فرمایند از دستور امروز خارج شود بعد در جلسه خصوصی مذاکره میشود اگر در آنجا حل نشد در اینجا مورد ندارد.

آقای میرزا یحیی - بنده مخالفم **رئیس** - بفرمائید **آقای میرزا یحیی** - بنده نمی خواهم در فرمایشات آقای تدین داخل شوم چون نمی خواهم از ماده نظامنامه تغلف کنم ولی چیزی را که الان مجلس رای داد جزء خودم را که این مجلس را در هر موضوعی دارد اظهار عقیده خودش را در هر موضوعی آزادانه بکنند و بنده هم يك نفر وکیل هستم.

از روی قوانین اسلامی نمی توانیم حرف بزنیم صحیح هم هست اما چون این مسئله در بین آمده بعد از مطرح واقع شدن از دستور خارج شود مناسب ندارد اگر آقایان صحبتی دارند در موافقت صحبت کنند اما الان رای دادید در دستور باشد چطور میتواند از دستور خارج کند؟ **فاطمی** - مجلس هر وقت می تواند مطلبی را از دستور خارج کند **رئیس** - رای می گیریم به پیشنهاد آقای فاطمی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد **کازرونی** - بنده در دستور عرض دارم **رئیس** - بفرمائید **کازرونی** - بنده خانچه عرض کردم استدعا میکنم قانون انتخابات جزء دستور شود چون تصدیق میفرماید بموقعی مناسبتر از امروز برای قانون انتخابات نیست محل احتیاج است اگر آقایان حقیقتاً علاقه مندند انتخابات صورت خوبی بخود بگیرد با سستی مساعدت بکنند که این چند ماده قانون از مجلس بگذرد.

رئیس - آقایان اشعار راجع به پیشنهاد خودتان است

افشار - ملی بنده لایحه معاینات ارومیه را از تائیه مالیات پیشنهاد کرده ام و از تصویب کمیسیون مبتکرات هم گذشته است استدعا میکنم در مجلس مطرح شود وقت مجلس را پنج دقیقه بیشتر اشغال نمی کند.

رئیس - جزء دستور نبوده باید برای بگیرد آقایانی که پیشنهاد آقای کازرونی را تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس الوزراء - بمجلس شورای ملی آقای فیروز میرزا را بوزارت عدلیه و آقای میرزا شکر الله خان صدری را بوزارت داخله و آقای عبداللّه خان طهماسبی را بمعادرت پارلمانی وزارت جنگ معرفی می کنم.

رئیس - آقای سلیمان میرزا اظهاری دارند.

بهار - سابقه نداشته است **رئیس** - چه فرمودید؟ **کازرونی** - جزء دستور نبوده است.

سلیمان میرزا - در هر حال بنده میخواستم اظهار عقیده خود را بکنم در صورتیکه مجلس نمی خواهد امروز بنده اظهار عقیده بکنم از حالا بنده اجازه میخواهم برای اول جلسه بعد قبل از دستور جلسه عقاید خودم را اظهار کنم زیرا هر کس حق دارد اظهار عقیده خودش را در هر موضوعی آزادانه بکنند و بنده هم يك نفر وکیل هستم.

(از پشت تریبون بجای خود هودت نمودند)

کازرونی - نگذارید مذاکره شان را بکنند.

رئیس - آقایان مخالف نیستند که ایشان اظهار عقیده شان را بکنند؟ بعضی از نمایندگان - خیر **حائری زاده** - سابقه نشود ایشان بفرمایند

سلیمان میرزا - البته آقایان مسبقاً که همانطور که عرض کردم در هر امری از امور مطابق صریح قانون اساسی هر يك از وکلای می توانند آزادانه اظهار عقیده خودشان را بدون هیچ ملاحظه بکنند و بنده هم امروز در این موضوع از این حق خودم استفاده میکنم چنانچه مسوق هستید در هر وقت و هر موقع که يك اشخاص تاریخی مصدر يك کار هائی شده اند مثل اصول تاریخچه از سوانح خدمت آنها و خدمات مشعش می را که برای وطنشان کرده اند و سوانح احوال آنها معروض افکار عامه میگردد تا اینکه مردم امیدوار شوند که در آتیه هم این اشخاص تاریخی حکما فی السابق برای مملکتشان خدمت بی پایان خواهند کرد.

بنده بنا بر این اصول امروز میخواهم این وظیفه را انجام بدهم.

چون يك نفر شخص تاریخی که تاریخ مشعش در آزادی مملکت ما دارد امروز هضو کابینه میشود مطابق قانون استخدام سابقه خدمت و دوسه سال اشخاص را از اول مشروطیت شروع میکنند.

بنا بر این بنده هم از اول مشروطیت شروع میکنم و قبل از مشروطیت را ذکر نمیکنم.

این شخصی که فعلاً مورد بحث بنده خواهد بود شاهزاده فیروز میرزا هستند شاهزاده فیروز میرزا شخصی هستند که در هر ورق از تاریخ آزادی و مشروطیت يك صفت برجسته و يك تاریخ عالی برده مشروطیت دارند.

قیام و اقامت بر علیه آزادی و مشروطیت کرده اند.

باچه دلیل؟ با دلائل بادکار های دوره اول مشروطیت.

دوره اولی که این مجلس بعد از کشتار ها و بعد از زدو خورد ها افتتاح یافت اشخاصی که در آن دوره وکیل بودند اند اگر متوجه بشوند و قدری تفکر فرمایند سابقه ایشان را در آن دوره بخوبی در نظر می آورند.

افسوس که به کمک هم عقیده های حضرت والا از باغشاه بمجلس حمله شد و بعد از توبیخته شدن مجلس اوراق و اسناد تاریخی آنزمان را بردند والا در دفتر مجلس از مذاکرات دوره اول یادگار

های بسیار عالی از ایشان بود و بدین در دو سه که راجع بتاریخچه احوال ایشان میخوانم بیان کنم فقط بجز هائی میبردازم که ظاهر من الشمس و از حد شایع هم گذشته است.

اعمال خصوصی و امالی که کاملاً معروف نشده است آنها را نیز می توانم بیان کنم و زیرا اسناد آن دوره بقرارت رفته است.

از آن جمله حکومت کرمان ایشان است که اشخاصی که در دوره اول مشروطیت بودند کاملاً مسبوق هستند.

اینکه عرض کردم بر علیه آزادی قیام و اقدام کردند اگر چه تاریخچه حکومت کرمان ایشان را در روزنامه ها و دو سه اعمال ایشان را در مذاکرات دوره اول مجلس بنظر می آید خواهند دید که حق با من است زیرا ایشان در آن تاریخ به اصطلاح یکی از روزنامه ها گل سرسبد خانواده قاجاریه و حاکم کرمان بودند در موقع حکومت کرمانشان قانون انتخابات اعلام شد و بنیاد که انتخابات نکنند... رئیس الوزراء چون صورت استیضاح است.

(صدای زنگ رئیس)

رئیس الوزراء - چون استیضاح را دارد ایستای قیلا به هیأت دولت اطلاع داده باشند.

(همه بهین تابندگان)

رئیس - می فرماید مجلس را تعطیل کنیم!!!

جمعی از نمایندگان - نفس (در این موقع جلسه تعطیل ویس از سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا در لحظه قبل که بنده میخوانم صحبت کنم آقایان یاد آوری میگردند که در مجلس سابقه ندارد و بعد بانهایت لطف و مرحمت خودشان اجازه دادند که بنده صحبت بکنم و بعد بانهایت تعجب اکثریت مصیبتی شدند.

فاطمی - هیچ معجزه نبوده.

سلیمان میرزا - بلی هیئتطور است اکثریت مصیبتی شده بلی هیئتطور کرد در حال بنده کاری بان ندارم و یک صحبت را شروع کرده ام حق دارم (چنانچه هر و کیلی حق دارد به آزادی تمام اظهار عقیده بکنند) صحبت خود را مطابق قانون اساسی بایستی تمام کنم و هیچ اکثریتی هم نمی تواند مرا مانع بشود از اینکه حرف خود را بزنم و سابقه ندارد که در وسط نطق کسی رای بنده که مطلب دیگری مطرح شود.

ممدک چنانکه قبلاً در خارج هم عرض کردم امروز آمده ام اظهار عقیده بکنم

و به بجه طرف دارهای هوی داد و بی - داد که از طرف مخالفین هم عقیده بنده شد نیستم و بانهایت آرامی میخوانم انشاء وظیفه مشروطیت و وظیفه یک نفر و کیلی را که در اظهار عقیده خودش آزاد است انجام بدهم برای اینکه کاملاً اثبات کنم که می خواهم اظهار عقیده نموده را بکنم و هیچ منظوری ندارم غیر از اینکه تاریخچه آزادی را بگویم چون یک نفر آزاد بخواهد هستم که از ۲۰ سال قبل تا حال کار کرده ام در هر حال اگر هم آقایان میل ندارند که امروز عرض بکنم استماع بفرمایند قانون مجلس اجازه می دهد که در اول هر جلسه بنده داخل در این صحبت شوم بنابر این در این مابود اینکه کسی همجو حق ندارد که وسط نطق کسی جلو بگردد بنده حرفی ندارم از حالا اجازه میخوانم که ای جلسه آن مطالب خود را از زبانجانی که باقی مانده شروع کنم.

رئیس - خوب پیشنهاد را بجمیع به قانون انتخابات قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

اصلاحات بعضی از مواد قانون انتخابات را که طم و نشر شده است مغیر کمیسیون مسترد داشته و مواد ذیل را که در ضمن مواد مندرجه مندرج است بحکم اختصار و ضرورت تقدیم و تقاضا مینماید مطرح شود مواد: ۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸-۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹-۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳-۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲-۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۰-۳۹۱-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵-۳۹۶-۳۹۷-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۵-۴۰۶-۴۰۷-۴۰۸-۴۰۹-۴۱۰-۴۱۱-۴۱۲-۴۱۳-۴۱۴-۴۱۵-۴۱۶-۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸-۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴-۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲-۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰-۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶-۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲-۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸-۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶-۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴-۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸-۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶-۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴-۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰-۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸-۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶-۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴-۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲-۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰-۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸-۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶-۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲-۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸-۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶-۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴-۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲-۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰-۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶-۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸-۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶-۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴-۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲-۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰-۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸-۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶-۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴-۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲-۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰-۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸-۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶-۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴-۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲-۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰-۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶-۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴-۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲-۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰-۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸-۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶-۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴-۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲-۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰-۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸-۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶-۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲-۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰-۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸-۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶-۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴-۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲-۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰-۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸-۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶-۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴۹-۱۰۵۰-۱۰۵۱-۱۰۵۲-۱۰۵۳-۱۰۵۴-۱۰۵۵-۱۰۵۶-۱۰۵۷-۱۰۵۸-۱۰۵۹-۱۰۶۰-۱۰۶۱-۱۰۶۲-۱۰۶۳-۱۰۶۴-۱۰۶۵-۱۰۶۶-۱۰۶۷-۱۰۶۸-۱۰۶۹-۱۰۷۰-۱۰۷۱-۱۰۷۲-۱۰۷۳-۱۰۷۴-۱۰۷۵-۱۰۷۶-۱۰۷۷-۱۰۷۸-۱۰۷۹-۱۰۸۰-۱۰۸۱-۱۰۸۲-۱۰۸۳-۱۰۸۴-۱۰۸۵-۱۰۸۶-۱۰۸۷-۱۰۸۸-۱۰۸۹-۱۰۹۰-۱۰۹۱-۱۰۹۲-۱۰۹۳-۱۰۹۴-۱۰۹۵-۱۰۹۶-۱۰۹۷-۱۰۹۸-۱۰۹۹-۱۱۰۰-۱۱۰۱-۱۱۰۲-۱۱۰۳-۱۱۰۴-۱۱۰۵-۱۱۰۶-۱۱۰۷-۱۱۰۸-۱۱۰۹-۱۱۱۰-۱۱۱۱-۱۱۱۲-۱۱۱۳-۱۱۱۴-۱۱۱۵-۱۱۱۶-۱۱۱۷-۱۱۱۸-۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۱-۱۱۲۲-۱۱۲۳-۱۱۲۴-۱۱۲۵-۱۱۲۶-۱۱۲۷-۱۱۲۸-۱۱۲۹-۱۱۳۰-۱۱۳۱-۱۱۳۲-۱۱۳۳-۱۱۳۴-۱۱۳۵-۱۱۳۶-۱۱۳۷-۱۱۳۸-۱۱۳۹-۱۱۴۰-۱۱۴۱-۱۱۴۲-۱۱۴۳-۱۱۴۴-۱۱۴۵-۱۱۴۶-۱۱۴۷-۱۱۴۸-۱۱۴۹-۱۱۵۰-۱۱۵۱-۱۱۵۲-۱۱۵۳-۱۱۵۴-۱۱۵۵-۱۱۵۶-۱۱۵۷-۱۱۵۸-۱۱۵۹-۱۱۶۰-۱۱۶۱-۱۱۶۲-۱۱۶۳-۱۱۶۴-۱۱۶۵-۱۱۶۶-۱۱۶۷-۱۱۶۸-۱۱۶۹-۱۱۷۰-۱۱۷۱-۱۱۷۲-۱۱۷۳-۱۱۷۴-۱۱۷۵-۱۱۷۶-۱۱۷۷-۱۱۷۸-۱۱۷۹-۱۱۸۰-۱۱۸۱-۱۱۸۲-۱۱۸۳-۱۱۸۴-۱۱۸۵-۱۱۸۶-۱۱۸۷-۱۱۸۸-۱۱۸۹-۱۱۹۰-۱۱۹۱-۱۱۹۲-۱۱۹۳-۱۱۹۴-۱۱۹۵-۱۱۹۶-۱۱۹۷-۱۱۹۸-۱۱۹۹-۱۲۰۰-۱۲۰۱-۱۲۰۲-۱۲۰۳-۱۲۰۴-۱۲۰۵-۱۲۰۶-۱۲۰۷-۱۲۰۸-۱۲۰۹-۱۲۱۰-۱۲۱۱-۱۲۱۲-۱۲۱۳-۱۲۱۴-۱۲۱۵-۱۲۱۶-۱۲۱۷-۱۲۱۸-۱۲۱۹-۱۲۲۰-۱۲۲۱-۱۲۲۲-۱۲۲۳-۱۲۲۴-۱۲۲۵-۱۲۲۶-۱۲۲۷-۱۲۲۸-۱۲۲۹-۱۲۳۰-۱۲۳۱-۱۲۳۲-۱۲۳۳-۱۲۳۴-۱۲۳۵-۱۲۳۶-۱۲۳۷-۱۲۳۸-۱۲۳۹-۱۲۴۰-۱۲۴۱-۱۲۴۲-۱۲۴۳-۱۲۴۴-۱۲۴۵-۱۲۴۶-۱۲۴۷-۱۲۴۸-۱۲۴۹-۱۲۵۰-۱۲۵۱-۱۲۵۲-۱۲۵۳-۱۲۵۴-۱۲۵۵-۱۲۵۶-۱۲۵۷-۱۲۵۸-۱۲۵۹-۱۲۶۰-۱۲۶۱-۱۲۶۲-۱۲۶۳-۱۲۶۴-۱۲۶۵-۱۲۶۶-۱۲۶۷-۱۲۶۸-۱۲۶۹-۱۲۷۰-۱۲۷۱-۱۲۷۲-۱۲۷۳-۱۲۷۴-۱۲۷۵-۱۲۷۶-۱۲۷۷-۱۲۷۸-۱۲۷۹-۱۲۸۰-۱۲۸۱-۱۲۸۲-۱۲۸۳-۱۲۸۴-۱۲۸۵-۱۲۸۶-۱۲۸۷-۱۲۸۸-۱۲۸۹-۱۲۹۰-۱۲۹۱-۱۲۹۲-۱۲۹۳-۱۲۹۴-۱۲۹۵-۱۲۹۶-۱۲۹۷-۱۲۹۸-۱۲۹۹-۱۳۰۰-۱۳۰۱-۱۳۰۲-۱۳۰۳-۱۳۰۴-۱۳۰۵-۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۰۹-۱۳۱۰-۱۳۱۱-۱۳۱۲-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵-۱۳۱۶-۱۳۱۷-۱۳۱۸-۱۳۱۹-۱۳۲۰-۱۳۲۱-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۴-۱۳۲۵-۱۳۲۶-۱۳۲۷-۱۳۲۸-۱۳۲۹-۱۳۳۰-۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳-۱۳۳۴-۱۳۳۵-۱۳۳۶-۱۳۳۷-۱۳۳۸-۱۳۳۹-۱۳۴۰-۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۳-۱۳۴۴-۱۳۴۵-۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۸-۱۳۴۹-۱۳۵۰-۱۳۵۱-۱۳۵۲-۱۳۵۳-۱۳۵۴-۱۳۵۵-۱۳۵۶-۱۳۵۷-۱۳۵۸-۱۳۵۹-۱۳۶۰-۱۳۶۱-۱۳۶۲-۱۳۶۳-۱۳۶۴-۱۳۶۵-۱۳۶۶-۱۳۶۷-۱۳۶۸-۱۳۶۹-۱۳۷۰-۱۳۷۱-۱۳۷۲-۱۳۷۳-۱۳۷۴-۱۳۷۵-۱۳۷۶-۱۳۷۷-۱۳۷۸-۱۳۷۹-۱۳۸۰-۱۳۸۱-۱۳۸۲-۱۳۸۳-۱۳۸۴-۱۳۸۵-۱۳۸۶-۱۳۸۷-۱۳۸۸-۱۳۸۹-۱۳۹۰-۱۳۹۱-۱۳۹۲-۱۳۹۳-۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷-۱۳۹۸-۱۳۹۹-۱۴۰۰-۱۴۰۱-۱۴۰۲-۱۴۰۳-۱۴۰۴-۱۴۰۵-۱۴۰۶-۱۴۰۷-۱۴۰۸-۱۴۰۹-۱۴۱۰-۱۴۱۱-۱۴۱۲-۱۴۱۳-۱۴۱۴-۱۴۱۵-۱۴۱۶-۱۴۱۷-۱۴۱۸-۱۴۱۹-۱۴۲۰-۱۴۲۱-۱۴۲۲-۱۴۲۳-۱۴۲۴-۱۴۲۵-۱۴۲۶-۱۴۲۷-۱۴۲۸-۱۴۲۹-۱۴۳۰-۱۴۳۱-۱۴۳۲-۱۴۳۳-۱۴۳۴-۱۴۳۵-۱۴۳۶-۱۴۳۷-۱۴۳۸-۱۴۳۹-۱۴۴۰-۱۴۴۱-۱۴۴۲-۱۴۴۳-۱۴۴۴-۱۴۴۵-۱۴۴۶-۱۴۴۷-۱۴۴۸-۱۴۴۹-۱۴۵۰-۱۴۵۱-۱۴۵۲-۱۴۵۳-۱۴۵۴-۱۴۵۵-۱۴۵۶-۱۴۵۷-۱۴۵۸-۱۴۵۹-۱۴۶۰-۱۴۶۱-۱۴۶۲-۱۴۶۳-۱۴۶۴-۱۴۶۵-۱۴۶۶-۱۴۶۷-۱۴۶۸-۱۴۶۹-۱۴۷۰-۱۴۷۱-۱۴۷۲-۱۴۷۳-۱۴۷۴-۱۴۷۵-۱۴۷۶-۱۴۷۷-۱۴۷۸-۱۴۷۹-۱۴۸۰-۱۴۸۱-۱۴۸۲-۱۴۸۳-۱۴۸۴-۱۴۸۵-۱۴۸۶-۱۴۸۷-۱۴

رئیس- آقای اخگر
 اخگر- بنده مخالفم برای اینکه مسؤول قرار دادن انجمن نظار که هیچ وظیفه ندارند فقط يك انتخاب ملی است که از طرف افراد میشود در مقابل انتخابات هیچ موضوع ندارد و شاید موافق میل انجمن نظار هم نباشد.
 آنها که مأمور مخصوصی همراه خودشان ندارند آنها که نمی توانند همراه صندوقها راه بیفتند و بولایات بروند باین جهت آنها نمی توانند مسئله مسؤلیت را قبول کنند حالا آمدیم انجمن نظار را مسؤول گرفتیم شاید حکومت وقت در کار احلال کند یا مأمورینی که همراه صندوق میروند در امر انتخابات احلال کنند چه طور میشود گفت انجمن نظار که در مرکز شهر یا يك قصبه هست مسؤول باشد بنابراین بنده باین کلمه مخالفم.
 رئیس- آقای کلزونی (اجازه)
 کلزونی- بنده نمیدانم آقای اخگر مسؤلیت را چه طور پیش خودشان تعبیر کردند اگر معنی مسؤلیت اینست که هر وقت در حوزة مسؤلیت يك کسی کارهای حق با ایشان است اما ما مسؤلیت را که ذکر کردیم این معنی را که مقصود ایشان است اراده نمی کنیم.
 مثلا بکنفر حاکم مسؤل حوزة حکومت خودش است این معنایش این نیست که اگر يکی در حوزة حکومتی او دزدی کرد حاکم را بیاوریم دستش را ببریم ایشان میفرمایند نایبستی نوشت که انجمن نظار مسؤلند پس مباشر عمل و متصدی عمل کی است و اجرای این قوانین بدست کی باید بشود؟ کی باید نظارت در صحت و سقم جریان انتخابات بکند؟ هر کسی که مسؤل است این امورات بمعده او است.
 حالا اگر آقای فرمودند اگر نظار برخلاف مسؤلیت رفتار کرده باشد می کنند این يك موضوع علیحدہ است و ممکن بود بنده هم گوش بدهم ولی بنده گمان نمیکنم مورد داشته باشد که مسؤلیت را از نظار برداریم و بگوئیم نظار هم مسؤل نیستند.
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
 اتحادیه باقی نیست
 رئیس- آقای اتحاد (اجازه)
 اتحاد - بنده هم با کلمه مسؤلیت مخالفم.
 رئیس- رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند.
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- معلوم میشود کافی است، رای

می گیریم بماده یازدهم آقایانی که . . .
 سلیمان میرزا - بنده تقاضای تجزیه می کنم.
 رئیس- چه طور تجزیه کنیم؟
 سلیمان میرزا این ماده از اول اینجانبش يك مطلب را می رساند که بنده با آن موافق و قسمت دومش را بنده مخالفم . تقاضای تجزیه می کنم.
 در این ماده می نویسد: انجمنهای نظارت هر حوزة انتخابیه در تحت نظارت حاکم محل متصدی و مسؤل صحت جریان انتخابات آن حوزة خواهند بود و انجمنهای مزبور غیر قابل تغییر و انحلال می باشند.
 تا اینجا را بنده موافقم و يك مرتبه تقاضای رای می کنم و از اینجا به بعد که انتخابات را بپیل حکومت واگذار میکند و بیارتای میهم دارد بنده مخالفم برای اینکه در هر موقعی حکومت می تواند انتخابات را تعطیل کند.
 در این ماده می نویسد مگر در موردی که اسباب تعطیل یا تمویق جریان انتخابات واقع گردند و معین نیست که چه وقت انجمن اسباب تعطیل و تمویق انتخابات می گردد یا اینکه عضو علی البدل هم دارد. بازمی نویسد در این صورت حاکم محل مراتب را با دلائل کافی به وزارت داخله اطلاع داد پس از صدور امر وزارت داخله اقدام بتجدید انتخابات انجمن نظارت مینماید . ما اگر این استثنای اینجاست رای بدیم مثل اینست که مسؤلیت را از گردن انجمن نظار برداشته ایم فقط میل و اراده حاکم را در انتخابات دخیل قرار داده ایم و هر وقت موافق میلش شد انجمن را انتخاب می کند و هر وقت موافق میلش نشد انجمن را تعطیل می کند و تقاضای تجدید انجمن می کند. اینست که بنده تقاضای تجزیه می کنم .
 مضمیر - بنده با تجزیه نمودن مخالف نیستم البته تقاضای تجزیه کردن آزاد است ولی برای اینکه نماینده محترم قانع شوند عرض می کنم که در بادی نظر ممکن است بطوری که میفرمایند این اشتباه یا سوء تفاهم و سوء ظن حاصل شود اما در عمل اینطور نیست.
 برای اینکه خود حضرت والاد را کمیونها و شصت دیدمانند که مکرر جریان انتخابات مطابق میل نظار واقع نشده است و غالباً دیده شده است چون جریان انتخابات مطابق میل نظار نبوده است خود نظار باعث تعطیل و تمویق انتخابات شده اند.
 دوسیه این امر در مجلس خیلی زیاد است ممکن است مراجعه فرمائید و اگر واقعه ملثن بودیم که میباید نظار اشخاصی هستند که تمام این دقایق را مراعات میکنند و اشخاصی نیستند که مطابق شهورات خود رفتار کنند البته حق با آقای بود ولی البته هیئت نظار هم جزء بشر هستند و همینطور که ما دست حاکم را در انتخابات باز

بگذاریم زیرا ما طور که عرض کردم مکرر نظار در يك انتخابات صحتی سوء گذاشته و آنرا خراب کرده اند و يك دوسیه را برای اینکه مخالف میلشان بوده نودمانند باین جهت حدودی برای نظاری که حقیقه از روی حقیقت رفتار نخواهند کرد معین کرده ایم و ما اینجا اختیار را بچاک نموده ایم و اگر اختیار با حاکم بود باز حق با آقای بود بلکه در اینجا نظریات وزارت داخله را دخیل قرار داده ایم و بالاخره برای حاکم هم يك قبودی قرار نگذاریم که اگر هیئت نظار نخواستند بوظایف خودشان عمل کنند و فرض شخصی بخرج دادند حاکم قضایا را بوزارت داخله اطلاع میدهد و دلائل کافی خودش را هم زیارت میدهد پس از آنکه تحقیق شد که نظار باعث بطلان یا تمویق انتخابات هستند آنوقت وزارت داخله امر بتعطیل انتخابات میدهد و بچاکم اجازه می دهد که نظار تجدید شوند و اینکه حضرت والا فرمودند چندین اگر دارد و آنها هم کسب داراست . خیر اینطور نیست آنها باعث استحکام کار است و يك قبودی است که بدست حاکم زده شده است. لذا بنده موافق نیستم که بکسی نظار را آزاد بگذاریم و دست حاکم را کاملاً ببندیم زیرا دیده شده است که گاهی نظار هم تخطی می کنند معذک اگر میل بتجزیه داشته باشند تجزیه می کنیم.
 رئیس- این ماده تجزیه می شود ولی يك پیشنهادی هم از آقای اخگر رسیده است.
 اخگر- استرداد می کنم.
 رئیس- رای میگیریم بسمت اول ماده یازدهم تا لفظ مگر آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد . رای گرفته می شود بسمت دوم از مگرالی آخر ماده آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (اکثر برخاستند)
 رئیس- تصویب شد . رای می گیریم به مجموع دو قسمت آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (غالب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد . ماده بیست و يك (اینطور خوانده شد)
 ماده (۲۱) همینکه انجمن مرکزی تشکیل گردید و انجمنهای فرعی را معین نمود اعلامی مرتب نموده و بمناسبت اهمیت محل از پنج روزی یا زودتر روز قبل از شروع بانتخاب توسط مأمورین حکومت اعلان مزبور را در تمام حوزة انتخابیه در یکروز معین اشاعه میدهد . اعلان مزبور مطالب ذیل را حاوی خواهد بود.
 اول- محض انقاد انجمن و اوقات که

برای دادن تفرقه و اخذ رای معین میشود دوم - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان.
 سوم - ترتیب گرفتن تفرقه و دادن رای یا توضیح این نکته که گرفتن تفرقه و دادن رای در يك مجلس به عمل میاید و رای دهندگان باید قبل از ورود بانجمن رای خود را روی کاغذ سفید بی نشان نوشته حاضر داشته باشند.
 چهارم - همه نمایندگان که باید انتخاب شوند.
 رئیس- آقای اخگر
 اخگر- موافقم.
 رئیس- آقای کلزونی
 کلزونی- بنده هم موافقم
 رئیس- آقای رضوی (اجازه)
 رضوی- این قسمتی که در اینجا نوشته است در يك روز معین این بقیه بنده اسباب زحمت میشود و بقیه بنده باید در ظرف سه روز معین نوشته شود.
 رئیس- آقای اخگر (اجازه)
 اخگر - این اشکالی ندارد ممکن است اطلاعاتی که چاپ میکنند بمأمورین بتویسند که در فلان روز معین فرستاده می شود و در فلان روز معین این اعلان را انتشار بدهند
 رئیس- آقای سلیمان میرزا (اجازه)
 سلیمان میرزا - بنده هم مخالفم با اینکه در يك روز معین باشد و لاقبل باید در بیشتر از يك روز باشد برای اینکه با این ترتیب در مملکتی که هنوز احصایه و سجل احوال کاملاً معین نیست از برای آقایانیکه رعیت زیاد دارند خیلی بدوق است که دوست نفع رعیت را بیاورند در طهران و پنج حوزة انتخابیه بزنند و در این حوزة بگوید اسم من مشهدی حبیبقلی است و تفرقه بگیرند و رای بدهد و از سنگلیج او را ببرند بچال میدان و در آنجا بگوید اسم من مشهدی حبیبقلی است و در يك روز معین این مردم بدبخت را پنج شش جاببرند آنوقت دوست نفر هزار رای بدهند تقبش هم که در کار نیست .
 حالا اگر اوراق هويت و سجل احوال در دست اشخاص بود باز ممکن بود که گفت مشهدی حبیبقلی يك جا می رود رای میدهد ولی هنوز دو مملکت مالین قسمتها مرتب نشده است و این ترتیب و این رای برای ملاکین و اشخاصی که رعایای بدبخت را همیشه صدمه میزند بسیار مفید است زیرا از بابت خرج هم برای آنها صرفه جوئی شده است و اگر سابقاً ملاکین رعایا را از دعات پشهر می آوردند پنج شش روز از آنها پذیرائی میکردند و يك آتش و پولوی برایشان تهیه میکردند که يك مرتبه آنها

بروند تفرقه بگیرند و يك مرتبه هم بروند رای بدهند.
 از این بیم دیگر بمرحمت اینماده راحت شده اند و يك صرفه جوئی هم از برای آقایان مالکین و اشخاصی که مردم در رعایا شان را مجبور برای دادن کرده اند و میکنند و خواهند کرد شده است و بتحصیل اجباری در این مملکت نباشد و سجل احوال سایر قوانین اجرا نشود بدبخت رعایا را برای ضرر خودشان از آنها استفاده میکنند و از برای تیز کردن مشعیری که بگردن خود آزرعایا وارد خواهد آمد آنها را میرند که رای بدهند که خودشان با زوری گردن آنها سوار شوند پس در اینماده چندین صرفه جوئی شده است اول اینکه يك نفر را بنده حوزة های انتخابیه میتوان مصرف کرد دوم اینکه باین بدبختها آتش و پولو که بر بدهند و صرفه جوئی شود لهذا بنده خانه انتخابات را برای اشخاصی که ملاک نیستند میخوانم و در آنجا در مجلس يك نفر غیر ملاک هم نفع ابرم دید
 عباس میرزا انشاء الله
 سلیمان میرزا - حضرت والا عباس میرزا که آرزوی شان این است البته باید ملاکین رعایای بدبخت را آلت استفاده خودشان بکنند.
 بعضی از نمایندگان - شما آلت می کنید .
 سلیمان میرزا - بعد از بنده اجازه بگیرم و صحبت کنید . اکثریت هوچی هم چیز تازه ایست .
 يك نفر از نمایندگان - سابقه دارد سلیمان میرزا اجازه بدهید بنده حرفهایم را بزنم و بعد اجازه بگیرم و پنج ساعت هم بگوئیم انشاء الله .
 خدا انشاء الله نادانی را زیاد کند تا ماهی مردم را بچاپیم و پول های آنها را بیاوریم اینجا مصرف کنیم و بگوئیم مردم و هی قوانینی بصره خودمان وضع کنیم آن بدبخت مردم را صدمه بزنیم این دعایا را هم خدا انشاء الله مستجاب میکند مردم هم هر وقت فهمیدند مستجاب نخواهد شد .
 بنابراین بدبخت مردمی که در مرکز و شهرها نیستند رعایای که هیچ سود ندارند و هیچ چیز ندیده اند خبر خوب و چندان از باب و از باب خدای روی زمین برای آنها شده است و در این ۲۰ سال هم بهیچ نتیجه نرسیده اند تقصیر هم با خودشان بوده است .
 زیرا نتوانسته اند از حکومت ملی استفاده کنند بدبختها هم تقصیر ندارند زیرا موقع استفاده هم از برای آنها داده نشده این مجلس که باید پشتیبان آنها باشد باز بواسطه نادانی خود آنها بر ضرر آنها تمام شده است .
 یعنی آنها اشخاصی که به آنها تندی

میکردند همان اشخاص انتخاب میشوند و می آیند اینجا و شاید دوسمرتبه يك همچو مواد بگذرد .
 بنابراین دیگر هیچوقت امید انتخاب شدن و تفرغیر مالک باشد نباید داشت و انشاء الله عباس میرزا هم آنوقت مستجاب خواهد شد .
 این است که بنده با این ماده از دو نظر مخالفم . . .
 اول از نظر اینکه چون سجل احوال نیست ملاکین خوب میتوانند رعایای بدبخت را مصرف کنند دیگر اینکه اسباب زحمت آنها بشوند .
 رئیس- آقای کلزونی (اجازه)
 کلزونی- باز هم اسم رنجبر و زحمت کش بیچاره آمد میدان باز هم حامی های رنجبر بدبخت بنای مبارزه و مذاکره را گذاشتند این رنجبر هادایهای مهربانتر از مادر نمی خواهند زیرا کاملاً آشنا شده اند و می دانند که چه خبر است یکی از خوش بختها و خوش روزی های این دوره این بود که این مسئله کاملاً بوضوح بیوست و دیگر جای اینکه کسی بخواند چیزی به مردم حالی کند باقی نمانده است کاملاً فهمیدند که این همه اظهاراتی که از اول تا آخر شد برای چه این همه گفتند رنجبر بدبخت - این رنجبرها را الان برود و حالشان را بپرسید به بین چه کاره هستند؟
 اگر در آن قوانینی که بر علیه این در آنجا ابراز میشود اسباب آسایش برای آنها در آن قوانینی فراهم باشد من هم تصدیق میگردم .
 اما برعکس در موقع انتخابات می گویند ای رنجبر بدبخت ای بیچاره می خواهی بیاورند آلت کنند بلی منم تصدیق می کنم تا چند سال دیگر این بیچاره مردم آلت هستند ما هم خیلی فکر کردیم که بلکه وجود آنها را از حالت آلی بیرون کنیم بالاخره دیدیم ممکن نیست سابق معمول بود این ها می آمد تفرقه میگرفتند و تفرقه ها انبوه میشد آنوقت یامی فروختند یا تسلیم میکردند یا آنها را که میخواهند تفرقه بخرند و وکیل بشوند یا بپول به آنها می دادند یا نطق البته اگر پول می دادند بهتر از نطق بود بواسطه اینکه دوباره هم می خواستند اینها را آلت کنند .
 در هر صورت تفرقه آنها را از شان میگرفتند .
 اما امروز اگر کسی رفت (یعنی با این پیشنهادی که شده الان مطرح است) در انجمن نظار تفرقه گرفت دیگر فرجه باقی نمیگذارد که بر تندی تهدید یا تطمیع کنند رای مخفی هم هست و دست است ممکن است آنها را آلت کرده و اینجا آورد، باشند .

اما اینجا که میخواند رای مخفی بدهد آزاد است پولش را از خارج گرفته حالا می نویسد یا نمی نویسد و هر حال آزاد است .
 در هر صورت اگر ما طرفدار این رنجبرها هستیم نباید راضی شویم که چندین روز اینها سفیل سرگردان بشوند و وجود آلی آنها را بکار ببندازند .
 میفرمایند ممکن است در يك روز چند جا بپرنده شان و آلتشان بکنند .
 بنده عرض می کنم حالا ممکن است اینکار بکنند همینطور هم شد و بعد هم خواهد شد و هیچ جگم ما نتوانستیم جلو گیری کنیم .
 اگر میفرمایند در گذشته همچو چیزی نشده است البته آنرا خودشان منکر نیستند که در گذشته هم در جاهاتفاق افتاده اگر میفرمایند این ماده کاملاً این مسئله را تا این نمیکنند و من يك پیشنهاد دارم که این مسئله کاملاً تأمین میکند ما هم موافقت می کنیم .
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
 رئیس- مذاکرات کافی است . (اظهار شد بلی)
 رئیس پیشنهادات قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد آقای رضوی
 بنده پیشنهاد میکنم عوض يك روز معین در ظرف سه روز معین نوشته شود .
 رئیس- آقای رضوی (اجازه)
 رضوی- توضیحش را دارم .
 مضمیر - سه روز باشد ضرری ندارد بنده هم از طرف کمیسیون قبول میکنم .
 پیشنهاد اخگر -
 بنده پیشنهاد میکنم شرط دادن تفرقه با انتخاب کنندگان منوط به داشتن ورقة هويت باشد .
 مضمیر - این پیشنهاد ببعیده بنده عملی نیست .
 رئیس- آقای اخگر (اجازه)
 اخگر - مقصود بنده از دادن این پیش نهادمذاکره در اصل موضوع بود و الا بنده می دانم قبل از اینکه تفرقه هويت در تمام ایران منتشر شده باشد این مسئله عملی نیست .
 ولی البته ما قانون را برای همیشه می نویسیم فقط اختلاف نظری که در اینجا بود که بعضی آقایان اظهار کردند اشخاصی کمی آیند برای ورقة تفرقه اگر اینها در همانروز بیایند رای بدهند معطل می شوند و اسباب زحمتشان می شود .
 میخوانم عرض کنم که این در صورت بیشتر ندارد یا قبل از جریان قانون سجل

احوال است یا بعد از آن .
 البته آن قسمتی که قبل از جریان قانون سجل احوال است از آن قسمتی که بعد از جریان قانون سجل احوال است خیلی کمتر است و بعد از اجرای قانون سجل احوال هر کس ورقة هويت خواهد داشت ورقة هويت خود را ارائه می دهد و موافق آن تفرقه بگیرد .
 ولی قبل از آنهم بایستی این نکته را متوجه بود که اگر بروند يك تفرقه را از يك جایی برای گرفتن تفرقه بیاورند و يك ماه برای رای دادن معطلش کنند . آیا این را در يك مدت بیشتری بهتر می شود از این حوزة بآن حوزة برود و مصرف کرد یا اینکه در يك روز؟
 اگر تصور می فرمایند در صورتیکه در يك روز تفرقه بدهند و در همانروز هم رای بگیرند ممکن است آنها را در چند جا بپرنند .
 پس بطریق اولی ممکن است در ظرف يك ماه بیستین ولایت هم آنها را بپرنند و بقیه بنده آنچه چیزی که بهتر است همین است که همانجا بیکه تفرقه بگیرند همانجا هم رای بدهند .
 مضمیر - در مسئله هويت که فرمودند شاید در آینده که قانون سجل احوال در تمام مملکت جریان پیدا کرد این مقصود حاصل شود و شاید هم انجمن معنی نباشد تفرقه بدهد .
 خود آنورقه هويت که دست او هست در حکم تفرقه منبط می شود و رای خودش را می دهد .
 ولی حالا چون این قانون در تمام مملکت اجرا نشده اگر بخوایم اسب ورقة هويت را ببریم این بهانه می شود برای نظار که بيك همه اشخاصی که آنها را مخالف خودشان می دانند تفرقه نمی دهند .
 رئیس- رای می گیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای اخگر آقایانیکه قابل توجه می دانند قیام فرمایند (صدقه قیامی قیام نمودند)
 رئیس- قابل توجه نشد .
 پیشنهاد آقای کلزونی
 بنده پیشنهاد میکنم نوشته در ۳ روز متوالی معین . . .
 رئیس- بفرمائید .
 کلزونی- این سه روز را اول پیشنهاد کردند و بنده از این جهت پیشنهاد کردم که سه روز متوالی باشد زیرا ممکن است سه روز غیر متوالی باشد .
 مضمیر- هر دو یکی است بنده هم قبول میکنم .
 پیشنهاد آقای عدلی
 بنده پیشنهاد میکنم عبارت بمناسبت اهمیت معنی روزالی حذف شود .
 رئیس- بفرمائید